Sovyetler 11 sınıfı silâh altına almışlar

AKŞAM

Sene 22 — No. 7601 — Fiati her yerde 5 kuruş

SALI 19 Kânunuevvel 1939

Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Mevsimin en kibar, en neş'eli gecesi
Kızılay kışlık balosu
23 Birincikânun cumartesi akşamı Tokatliyan salonlarında verilecektir. Bilet için Beyoğlu Kızılay cemiyetine müracaat.

Almanların yeni bir kayıbı

Bir Ingiliz tahtelbahiri bir Alman kruvazörünü batırdı

Son 15 gün içinde Almanlar 3 harp gemisi kaybettiler

Takibe uğrıyan bir Alman vapurunun şimal Atlasında kendi kendini batırdığı hakkındaki haber teeyyüd etti

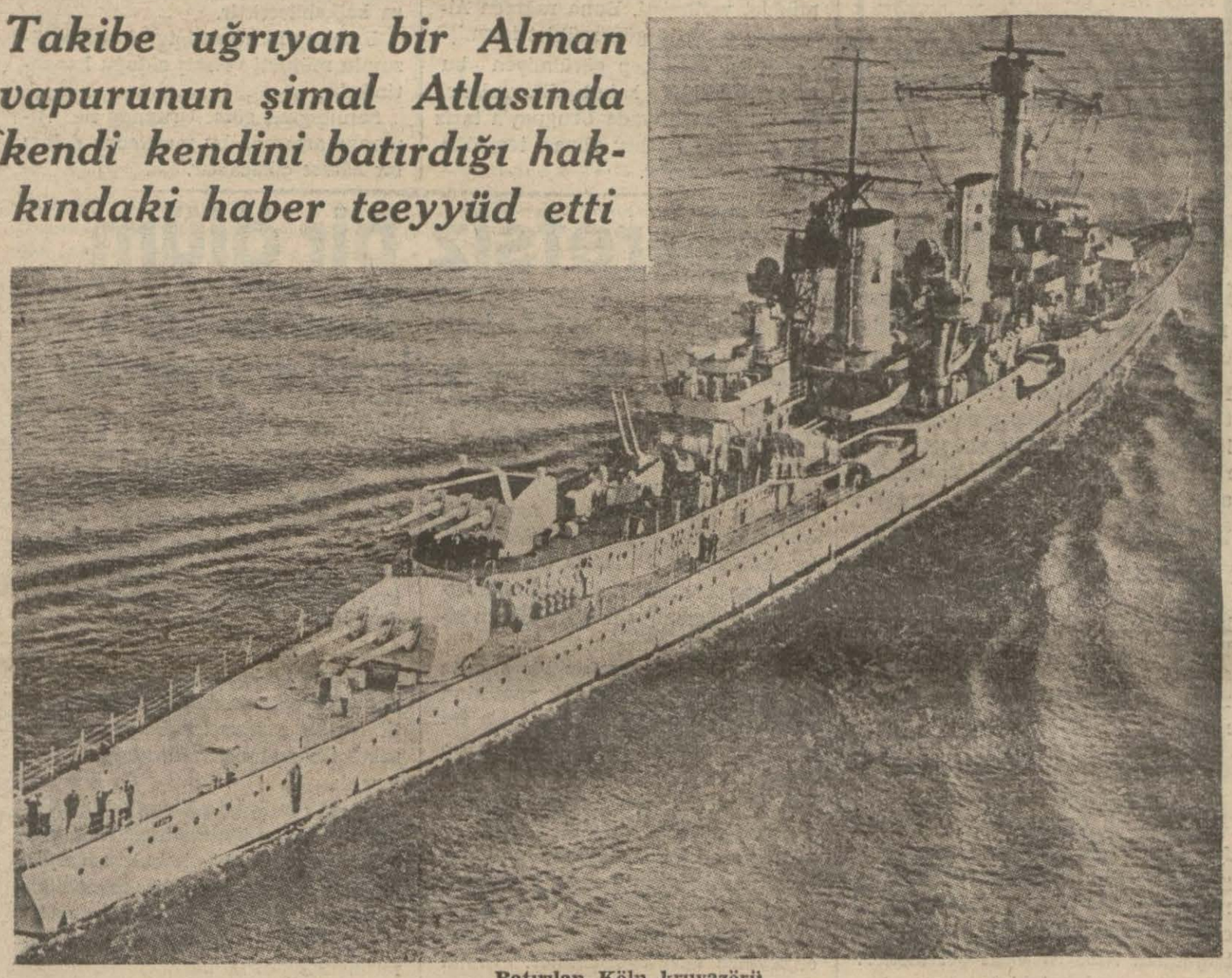

Batırılan Köln kruvazörü

Londra 18 — Almanların Graf von Spe zırhlısından sonra yeni ve ağır bir kayıba uğradıkları haber alınmıştır. Şimal denizinde bulunan Ursula İngiliz tahtelbahiri kumandanından alınan bir raporda birinci kânunun on dördüncü perşembe günü Elbe nehri mansabında Köln sisteminde bir Alman kruvazörüne tesadüf ettiği ve attığı torpille bu kruvazörü batırdığı bildirilmektedir. Köln, altı torpito muhribinin himayesinde giderken batırılmıştır.

Köln Alman donanmasının yeni ve güzel gemilerinden biridir. Hacmi 6000 ton, sürati saatte 32 mildir. 928 senesinde yapılmıştır. Mürettebatı 571 kişidir. Silâhları 9 adet 15 lik, 6 adet ağır, 8 adet de hafif hava dafi topu ve 2 torpil kovanından mürek-

(Devamı 5 inci sahifede)

Son dakika

Sovyetlerin büyük bir taarruzu tardedildi

Kareli berzahındaki bu taarruzda 26 tank tahrip edildi, Finlândiya taarruzu devam ediyor

Helsinki 19 — Dün gece neşredilen Finlândiya tebliğidir: Ruslar şiddetli bir topçu ateşinden sonra düzünelerle tankın himayesinde Kareli berzahında bir taarruza teşebbüs etmişlerdir. Taarruz tamamen tard, 26 tank tahrip edilmiştir. Sovyetler Tripale nehri boyunda iki defa asker toplıyarak hücuma teşebbüs etmişlerdir. Finlândiya topçuları bu tahşidatı dağıtmış ve 5 tank tahrip etmiştir.

Lâdoga gölünün şimalinde Rus taarruzları tardedilmiştir. Aglojaervi gölünün şimalinde Finlândiya taarruzu devam ediyor. Petsamo cephesinde yeni bir şey yoktur.

Londra radyosunun bir haberi

Ladoga gölünün şimalinde Sovyet kıtaatı parti komiserini öldürmüş

Leningrad ve Moskovada hükûmet fevkalâde tedbirler alıyormuş

Londra 18 — Estonya tarikile Stokholmden gelen haberlere göre, Ladoga gölünün şimalinde Sovyet askerleri başlarındaki parti komiserini öldürmüşler ve Finlere teslim olmuşlardır.

Leningradda ve Moskovada sivil halk arasında hükûmet aleyhinde cereyan baş göstermiştir. Hükûmet fevkalâde tedbirler almaktadır. Bazı evler polis tarafından muhafaza ediliyor. Bazı evlerdeki radyolar da müsadere edilmiştir.

Bu haberler henüz teeyyüd etmemiştir.

Sovyetler Birliği cepheye 200 bin asker daha gönderecekmiş

Stokholm 18 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor: İsveç gazeteleri, Leningradda büyük bir heyecan hüküm sürmekte olduğunu müttefikan söylemektedirler. Halk, matbuatın sükûtuna rağmen, Finlândiyadaki muvaffakiyetsizliği idrak etmektedir. Sovyet cephesinde maneviyat da çok sarsılmıştır. Birçok Finlândiya tayyareleri, Rus saflarına beyannameler atarak, Kızılordu askerlerini, silâhlarını, rejimi devirmek, Gepeu zincirlerini kırmak, harbe nihayet vermek ve Rus generallerini cezalandırmak için kullanmağa davet etmiştir.

Finlândiyadaki muvaffakiyetsizliğin, Sovyet hükûmetine, cepheye, hakikaten talimli 200,000 asker göndermek fikrini verdiği söyleniyor. Zira, Rus esirleri, üç aydan fazla talim görmediklerini söylüyorlar. Gepeu, Finlândiya muvaffakiyetsizliğinin, bir ihanet veya sabotaj neticesi olup olmadığını tetkik edecektir.

Bir tahkik heyeti gönderiliyor

Londra 19 — Stokholmdan bildirildiğine göre Sovyet Milli Müdafaa komiseri mareşal Voroşilof Finlândiyada harp eden Sovyet kıtaatı nezdine bir tahkik heyeti göndermiştir. Heyet orada asker arasındaki bir hadiseyi tahkik edecektir.

Sovyetler 11 sınıfı silâh altına almışlar

Stokholm 18 (A.A.) — Afton Bladt gazetesinin Finlândiyadaki muhabirine beyanatta bulunan bir Rus esirinin bildirdiğine göre Sovyetler on bir sınıfı silâh altına almışlardır.

Çok şiddetli bir hava muharebesi oldu

İngilizler 12 Alman tayyaresi düşürdüler. 7 tayyareleri üslerine dönmedi

Londra 18 (A.A.) — Amirallık tebliğ ediyor: İngiliz hava kuvvetlerine mensup bir bombardıman müfrezesi bugün Heligoland körfezi üzerinde, denizde göreceği her Alman gemisine taarruz etmek hedefile bir keşif uçuşu yapmıştır. Hiç bir harp gemisine tesadüf edilmemiş ise de mühim Alman harp tayyare kuvvetlerile bir muharebe olmuştur. Almanların 12 tayyaresi düşürülmüştür. Bizim tayyarelerimizden yedisi üslerine dönmemiştir.

Alman tayyarelerinin Şimal denizinde bir akını

Londra 18 (A.A.) — Amirallığın ve Hava nezaretinin bildirdiğine göre, dün öğleden evvel ve sonra Alman tayyareleri Şimal denizinde İngiliz ve bitaraf ticaret ve balıkçı gemilerine karşı müteaddid taarruz yapmışlardır.

Almanlar 13 balıçı gemisine hücum ederek Serenitz, Nevcoise, Peral, Evelina ve Sedgofovu batırmışlardır. Bunların mürettebatının büyük bir kısmı kurtarılmıştır. Alman tayyareleri bundan başka diğer bazı gemileri mitralyöz ateşine tutmuşlarsa da hasar yapamamışlar ve yalnız bir kaç kişiyi yaralamışlardır.

Wray gemisi teknesinde bir delik olduğu halde şark sahillerine römorkörle çekilmiştir.

İngiliz tayyarelerinin görünmesi üzerine Almanlar muharebeyi kabul etmeksizin kaçmışlardır.

Maarif Vekili

Cenup vilâyetlerine tedkik seyahatine çıktı

Ankara 18 (Telefonla) — Maarif Vekili B. Hasan - Âli Yücel, cenup vilâyetlerine tetkik seyahatine çıkmıştır. B. Hasan - Âli Yücel bu seyahatinde Hataya da uğrayacaktır.

Dikkatler:

Taksimin çamuru

Hususi inşaatta nakledilen toprağın yerlere dökülmemesine itina ettiriliyor. Eminönü meydanında da tahta sedle pisliğin önüne geçildi. Taksim meydanının çamur deryasına da bir tedbirle mâni olmak kabil değil midir?

İktisad diyagramları sergisi mahiyetindeki tahta perdeyi âbidenin değil de inşaatın etrafına çekmek belki de bir taşla iki kuş vurmak olurdu. İhtimal bunun şimdiden sonra da tatbiki mümkündür. Bir tedkik edilse...

HAFTANIN MİZAHI
CEMAL NADİR'in
eserlerile yarınki sayımızda

— Hayat pahalandı, diyordum da inanmıyordun, bak izmaritler yarıya inmiş! ...

Graf von Spee kendi kendini nasıl batırdı?

(Yazısı 5 inci sahifede)

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

Amerikada herkes şiddet politikasına aleyhdar bulunuyor

Bilhassa Finlândiyaya yapılan taarruz büyük bir infial uyandırdı

Brüksel 19 — Amerikadan dönen Belçika Başvekili Van Zeland, İndepandence Belge gazetesine şu beyanatta bulunmuştur:

— Amerika bir zenginlik ve hararetli çalışma manzarası gösteriyor. Amerika bu vaziyette harbe girmek niyetinde değildir. Halkın yüzde doksan beşi harbe girmeğe aleyhtardır. Fakat herkes şiddet politikasına aleyhtar bulunmakta ve Avrupada bunun aleyhinde çalışanlara yardım edilmesini istemektedir. Finlândiyaya taarruz büyük bir infial uyandırmıştır. Bu infial 914 de Almanların Belçikaya taarruzu esnasında hasıl olan galeyandan hafif değildir.

Amerikaya, bilhassa cenubî Amerikaya Avrupadan muhacir nakli için müzakereler oluyor. Yakında muhacirlerin nakline başlanacağını ümid ediyorum.

Isviçrede Finlândiya lehinde toplantı

Bir yardım komitesi teşkil edildi

Cenevre 19 — Dün akşam Neufchatel üniversitesi talebesi tarafından Finlândiya lehinde bir nümayiş yapılmıştır. Nümayiş toplantısı belediye tiyatrosunda olmuş, bunda Finlândiyanın Bern sefiri B. Holstid bulunmuştur. Toplantıyı profesör Pere açmış, Finlândiyaya yardım lüzumundan bahsetmiştir. Bu maksadla İsviçrede bir komite teşkil edilmiştir. İlk iş olarak sıhhî teşkilât yapılacaktır.

İlk Kanada fırkası dün İngiltereye vasıl oldu

Londra 19 — Birinci Kanada fırkası İngilterenin garbinde bir limana vasıl olmuştur. Kanadalı askerler İngilterede bir müddet istirahat ettikten ve talimden sonra Fransaya nakledilecektir.

İngiliz Bahriye Nazırı radyoda nutuk söyledi

Bir İngiliz tahtelbahiri bir hafta içinde 2 Alman kruvazörü, bir tahtelbahir batırdı, 2 kruvazörü torpilledi

Londra 19 — Bahriye Nazırı B. Chruchil, dün gece radyoda bir nutuk söylemiştir. Nazır nutkunda küçük İngiliz kruvazörlerinin Graf Von Spee Alman zırhlısına karşı kazandıkları muvaffakıyetten bahsettikten sonra demiştir ki:

«Ursula tahtelbahirimiz 6,000 tonluk bir Alman kruvazörünü batırdı. Bu tahtelbahir bir hafta zarfında şu faaliyeti göstermiştir: Şimal denizine çıkmağa hazırlanan büyük bir Alman tahtelbahirini batırdı. Bir Alman filosuna tesadüf ederek büyük bir kruvazörü batırdı, diğer iki kruvazöre torpil isabet ettirdi, bunlar hasara uğradılar.

Bu hezimetten fena halde hiddetlenen Almanlar balıkçı gemilerine ve bitaraf gemilere mitrlyöz ateşi açıyorlar. Bu suretle taaruza uğrıyan vapurlar arasında bir İtalyan gemisi de vardır. Almanların bu gayretlerine, denize dökülen maynlere rağmen İngiltere denizlere hâkimdir. Daha bugün Kanada askerlerinden mürekkep bir kafile, bir İngiliz limanına geldi. Bunlar kısa bir talimden sonra Fransaya giderek oradaki İngiliz ordusuna iltihak edecektir.

Birçok zorluklar karşısında bulunduğumuzu takdir ediyoruz. Fakat bütün bunlara galebe çalacağız.»

Romanya - Sovyet hududu

Henüz açılmadığından tren seferleri yapılamıyor

Cernauti 18 (A.A.) — Romanya - Sovyet hududu henüz açılmamıştır. Danimarkaya Almanyadan transitle geçecek olan 300 vagonla Almanyaya gidecek olan dokuz vagon, Rusların işgali altındaki Leh topraklarından geçebilmek için Sovyet lokomotiflerini beyhude beklemiştir. Sovyetler bu hususta çekilen telgraflara cevap vermemişlerdir.

Avustralya radyosu da türkçe neşriyat yapacak

Londra 18 (A.A.) — Avustralya radyosu muhtelif lisanlarla olan neşriyatını her sabah, Ankara saatile 9,30, ilâ 10,30 arasında yapmaktadır. Dalga uzunluğu 25 metre ve 11870 kilosikldir.

Türkçe neşriyatın da bu arada yapılacağı anlaşılmaktadır. Bu neşriyat 20 birincikânundan itibaren başlıyacaktır.

Ingiliz hava kuvvetleri

İngiltere, Kanada, Avustralya, Yeni Zelânda arasında anlaşma yapıldı

Londra **18 (A.A.)** — Dominyonlar Nezaretile Hava Nezaretinin neşrettiği bir tebliğde, Ottawada dün imza edilen ve imparatorluğun hava antrenmanı plânının tatbik mevkiine konmasına mütedair olan bir anlaşma yapıldığı bildirilmektedir. Bu anlaşmaya Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda ve İngiltere dahildirler.

Büyük Britanya hava antrenmanı heyeti reisi Lord İnterdale Britanya hükûmeti namına anlaşmayı imzalamıştır. Plân, imparatorluğun el birliğine çok şayanı dikkat bir misal teşkil etmektedir. Plânda Kanada, Avustralya ve Yeni Zelanda gençlerinden büyük bir kısmının pilot, rasıd, telsizci ve hava topçusu olarak antrenman görecekleri tasrih ediliyor.

Muayyen bir nisbet dahilindeki gençler, talimlerini kendi doğdukları memleketlerde ikmal edeceklerdir.

Reisicümhur Ankaraya döndü

Vilâyet hududunda Başvekil, Ankara valisi, istasyonda Meclis Reisi, Vekiller, halk tarafından karşılandı

Ankara **18 (A.A.)** — Reisicümhur İsmet İnönü bugün saat 15 de Ankaraya avdet buyurmuşlardır.

Millî Şef, vilâyet hududunda Başvekil doktor Refik Saydam ile Ankara valisi ve belediye reisi Nevzad Tandoğan tarafından, Ankara garında Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, mareşal Fevzi Çakmak, Vekiller, mebuslar, Genel kurmay, Millî Müdafaa Vekâleti ve diğer Vekâletler ileri gelenleri tarafından karşılanmıştır.

Garda bulunmakta olan kalabalık bir halk kütlesi, Erzurum - Erzincan ve Sıvas seyahatinden dönen Millî Şefi hararetle alkışlamıştır.

Asılsız bir haber

İstanbul vilâyetile Belediyenin ayrılacağı tekzib edildi

Ankara **18 (A.A.)** — 17 tarihli Son Posta ve Yeni Sabah gazetelerinde İstanbul teşkilât kanununun değiştirileceğine ve belediye ile vilâyetin tefrik edileceğine dair olan haberlerin asılsız olduğunu beyana Anadolu ajansı mezundur.

Askerî muhasebecilikler

Ankara **18** (Telefonla) — Lüzumu halinde, yeni askerî muhasebecilikler teşkili hakkında Maliye Vekâletine salâhiyet verilmesi hakkındaki kanun projesi Meclis ruznamesine alınmıştır.

Hassas fen âletlerinin gümrük resimleri

Ankara **18** (Telefonla) — Hassas fen âletlerinden sayılarak ona göre gümrük resmi alınmakta bulunan şerid, metre, kumpas, sürgülü kumpas, cedvel, gönye, mihengir gibi âletlerin bugünden itibaren basit el âletleri gümrük resmine tabi tutulması kararlaştırılmıştır.

Bulgar Başvekilinin beyanatına dair bir tashih

Ankara 18 (A.A.) — Bulgar Başvekili Köseivanof'un Giornale d'İtalia gazetesine yapmış olduğu beyanatta, fransızca telgraf metnindeki bir hatadan dolayı bir yanlışlık vukua geldiği görülmüştür. İtizar beyan ederek bu hatayı şu suretle tashih ediyoruz:

«Bulgaristan komşu memleketin müşkülâtından istifade edebilir.» cümlesi «Bulgaristan hattâ komşu memleketin müşkülâtından isitifade etmeksizin ilâ..» şeklinde okunmak iktiza eder.

Dolmabahçedeki izdiham hâdisesi muhakemesi

İzmit **18** — Dolmabahçedeki izdiham hâdisesinin muhakemesine bugün devam edildi. İstanbul eski polis müdürü B. Salih Kılıç ve muavini B. Kâmran avukatlarile mahkemede hazır bulunuyorlardı. İstanbulda dinlenilen şahidlerin ifadeleri gelmediğinden muhakeme bu ayın yirmi yedisine talik edildi.

Mecliste dün ekseriyet olmadığından celse açılmadı

Ankara 18 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün doktor Mazhar Germenin başkanlığında toplanmış ise de, ekseriyet bulunmadığından celse açılmamıştır. Meclis çarşamba günü toplanacaktır.

Sovyetlerin Karadenizde yaptıkları deniz manevraları

Moskova 18 (A.A.) — (Havas): Sovyetlerin geçende Karadenizde yaptıkları deniz manevralarına torpidolar, denizaltılar, mayn gemileri ve tayyareler iştirak etmiştir.

Manevraların başlıca mevzuunu denizaltılara karşı mücadele teşkil etmiş olduğu zannediliyor.

Almanya, Uruguaya protesto notası verdi

Almanların hareket tarzı ve zırhlıyı limanın ağzında batırmaları Uruguayda büyük infial uyandırdı

Montevideo **18 (A.A.)** — Almanya orta elçisi, beynelmilel hak ve teamüller nakzedilerek Graf Von Spee'ye yeniden denize açılabilecek vaziyete girmesi için lâzım olan müddetin verilmemesini protesto eden bir notayı hükûmeti namına Hariciye Nazırı Guani'ye tevdi eylemiştir.

Uruguay'da infial

Montevideo **18** — Nazilerin hareketi Uruguay'da infial uyandırmıştır. Alman zırhlısının tamiri için kâfi müddet verilmişti. Buna rağmen Almanlar daha 15 gün mühlet istemişlerdir. Hiçbir sebep görülmiyen bu müracaat tabiî kabul edilmemiştir. Bu halin Almanyada Uruguay'a tariz ve hücumlara sebep olması teessüfle karşılanmaktadır.

Alman zırhlısının limanın ağzında kendisini batırması, bu suretle girip çıkan gemilere müşkülât çıkarması infiali arttırmaktadır.

Montevideo 18 (A.A.) — Reuter: Graf von Spee'nin, tam Montevideoya giren gemilerin ekser. zaman demir attıkları yerde kendisini batırmış olması Montevideoda şiddetli bir infial uyandırmıştır. Graf von Spee'nin enkazı, limanda seyrisefaini müşkülleştirecektir. Bu enkaz, ancak dinamitle yapılacak uzun bir ameliyattan sonra kalkabilecektir.

Uruguay hükûmeti, tamirat için lüzumlu mühleti vermiş olduğu kanaatindedir.

Sanıldığına göre, Uruguay ile Almanya arasında bu meseleden dolayı bir hâdise çıkacaktır.

Şerefsiz bir ölüm

İngiliz gazeteleri Alman gemisinin şerefsiz bir surette battığını yazıyorlar

Londra **18** — İngiliz gazeteleri Alman zırhlısının akibeti hakkında makaleler yazıyorlar. Daily Express diyor ki: «Hitler bunu nasıl izah edecektir? Almanlar İngilizlerin deniz hâkimiyetini inkâr ediyorlardı. Graf von Spenin kendi kendini batırması İngilterenin denizlere hâkim olduğunu isbat etmiştir.

Alman gemisi şerefsiz bir surette batmıştır. Zırhlı korsanlık yaptıktan sonra kuvvetçe kendisinden aşağı İngiliz kruvazörleri karşısında mağlûp olmuş ve Montevideoya ilticaya mecbur kalmıştır. Esasen daha o zaman geminin akibeti taayyün etmişti.

Almanlar iptida İngiliz kruvazörlerinin zehirli gazlı bomba kullandıklarından bahsetmişlerdi. Graf von Spenin kumandanı bunu mevzuubahs etmeyince ağzı değiştirdiler. Şimdi «Zırhlı vazifesini yaptı» diyorlar. Halbuki zırhlı, ismini taşıdığı Graf von Spenin tamamen aksine hareket etmiştir. Graf von Spe sonuna kadar harp etmiş ve dövüşerek gemisile beraber batmıştı. İsmi verilen gemi ise hicabâver bir şekilde intihar etmiştir.»

Diğer İngiliz gazeteleri de bu zeminde makaleler yazıyorlar. Bütün gazeteler Alman zırhlısının akibetini şerefsiz bulmaktadır.

Bir mukayese

Londra **18** — İngiliz gazeteleri Graf von Spe ile Ravalpindi İngiliz muavin kruvazörünün hareketini mukayese ediyor. Ravalpindi dört topla teslih edilmiş bir tüccar vapuru olduğu halde karşısına çıkan Graf von Spenin eşi Alman zırhlısından kaçmamış ve kendi kendini de batırmayarak sonuna kadar harp etmişti. Alman zırhlısı ise harpten kaçarak intihar etmiştir. Gazeteler diyorlar ki:

«Graf von Spe ya limandan çıkmayıp Uruguay hükûmetine teslim olacaktı, yahut harbi kabul edecekti. Üçüncü bir şık yoktu. Fakat Alman zırhlısı kendi kendini batırmağı tercih etmiştir. Çünkü Hitler böyle emretmiştir.»

Amerika gazetelerinin makaleleri

Nevyork **18** — Bütün Amerika gazeteleri Alman zırhlısının kendi kendini batırdığını büyük manşetlerle haber veriyorlar. Gazeteler İngiliz donanmasının parlak bir muvaffakiyet kazandığını ve İngiliz deniz hâkimiyetinin bir kere daha meydana çıktığını ilâve ediyorlar.

B. Chamberlain

Maginot hattında general Gamelinden izahat aldı

Paris 18 (A.A.) — Bir kaç gün evvel Fransaya gelmiş olan İngiliz Başvekili B. Chamberlain bugün Lorraine cephesindeki İngiliz mıntakasını teftiş etmiştir.

Sabahleyin sisli ve soğuk bir havada hususi trenden bir köy istasyonunda inen B. Chamberlain general Gamelin tarafından karşılanmıştır. Bir mitralyöz bölüğü selâm resmini yapmıştır.

B. Chamberlain otomobille Maginot hattına gitmiş ve bizzat Gamelin mühim bir istihkâm hakkında izahat vermiştir. B. Chamberlain fevkalâde alâka göstermiştir.

Bu ziyaretten sonra B. Chamberlain, düşmanla temas halinde bulunan İngiliz kumandanlığına gitmiş ve bir taburu teftiş etmiştir.

Müteakiben Fransız bataryalarını gezen B. Chamberlain yapılan manevra atışları hakkında hayranlığını gizlememiştir.

B. Chamberlain, Fransız zırhlı kıtaatını ve müstahkem hatlarla geri tahkimatını da gezmiş ve yine hususi trenle harb mıntakasından ayrılmıştır.

Paris 18 (A.A.) — Başvekil B. Daladier bu akşam Hariciye Nezaretinde B. Chamberlainin şerefine büyük bir ziyafet vermiştir.

İstanbul kambiyo müdürlüğü

Ankara **18** (Telefonla) — Takas Limited şirketi müdürlerinden B. Salihin İstanbul kambiyo müdürlüğüne tayin edilmesi mevzuubahstir.

Yugoslavyada

Komünist tahrikâtına karşı tedbirler alınıyor

Belgrad **18** — Yugoslav Başvekili B. Tsvetkovitch, Atinada çıkan Nea Hellas gazetesinin muhabirine beyanatta bulunarak demiştir ki:

— Balkanlarda sulhun idamesi için Yunanistan ve Yugoslavya el birliğile çalışıyorlar. İtalyanın Yunanistanla münasebetlerinin iyileşmesi bu hususiaki mesaiyi kolaylaştırmıştır. Yugoslavya dahilde sükûnun devamı için ve komünist unsurlarının tahrikâtına karşı tedbirler almaktadır.

Belgradda bir katil

Belgrad **18 (A.A.)** — İmtiyazlı zahire ihracat şirketinin umumî müdürü Edo Markoviç bazı şüpheli ahval ve şerait altında apartımanında katledilmiştir.

Belgrad 18 — Markoviçin katline dair neşredilen resmî tebliğe göre, komünistlik hareketleri hakkında maznunun oğlunu isticvaba gelen iki polis memuru apartımana geldikleri zaman, hizmetçi bu meçhul adamların Markoviçin kızına tecavüz ettiklerini söyliyerek bağırmış. Markoviç tabancasile kapıda bekliyen memuru yaralamış. Bu memur da karşısındakinin kim olduğunu bilmediğinden onu öldürmüştür.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Naziliğin akıbeti de Von Spee'nin akıbetidir

Graf Von Spee Alman Cep kruvazörünün âkıbeti, bir deniz muharebesi olarak dikkate lâyıktır; fakat bilhassa demokrat cephenin maneviyatını fevkalâde yükselttiği, Almanların da zihniyetini ortaya koyduğu için üzerinde durulacak bir mevzudur.

Bütün dünya, dramın son perdesini: «Dâhiyane bir manzara seyredeceğiz!» diye heyecanla bekliyordu. Halbuki umulduğundan pek sönük ve marifetsiz bir bitişle karşılaştık.

Onda, minyatür halinde, bütün Nazi rejiminin akibetini görüyoruz: Denize, korsanvarî açılmak... Hiç bir kanun, kaide tanımamak... Ona çatmak, bunu batırmak... Kendini herkesten üstün saymak... Düşmanların zerrece manevî kudreti olmadığını tevehhüm etmek... Nihayet, bu hayallerin boşluğu ile karşılaşmak: Kendinden daha zayıf bir kuvvet, kahramanca ileri atılıyor... Meğer: «Ferdiyetçi terbiyedeki adamlar canlarını tehlikeye koyup harp etmezler!» efsanesi boşmuş! Meğer hür adamın başı bağlı adamdan daha bahadırane çarpıştığı nazariyesi daha doğru imiş...

İşte, kendilerini faik topların ateşi altına atan İngilizleri görüyoruz... Canının kıymetini bilmekte yektâ olan bu insanlar hayatlarını hiçe saymakta da emsalsiz... Küçük gemiler, Von Spee'ye kötürümleştirici müthiş çifte darbeyi indiriyorlar.... Alman zekâsının, hünerinin iftiharı olan bu teknikler zübdesi, kulturlar komprimesi koca tekne, kendine nazaran çocuk mesabesinde olan alelâde gemiler önünde, yelyeperek, yelken kürek Montevideo limanını zor buluyor. Bunu Naziler, milletlerine «Büyük zafer! İngiliz donanmasından bir parçayı sakatladık!» diye ilân ediyorlar... Ve dünya da beklemeğe başlıyor: Acaba arkası ne olacak?...

Korsanlığın şanı, kapana kısılmamaktır. Kısılınca da kurtulmaktır... Tarih, Turgut reisin dehâsından bu gibi vaziyetlerde ne mucizeler çıkabildiğini göstermiştir..

Halbuki, Berlindeki zafer ilânına rağmen Von Spee, limandan çıkarak, kendi kendini batırıyor... Böylelikle o derece şatafatla hazırlanan dram, püf diye, bitiveriyor.

Bir habere göre, bunun böyle olmasını Hitler bizzat emretmiş. Bu vaziyetteki bir gemiye, beynelmilel muahedeler, sığındığı limanda silâhlarından tecrid edilerek harbin sonuna kadar kalmak, sonra da aid olduğu devlete iade edilmek hakkını veriyordu. Bundan istifade etmeyip de elli milyon kıymetindeki bir emek mahsulünü sulara gömmenin mânası nedir? Sırf bir korsanlık cakası mı? Yoksa Hitlerin harp sonuna itimad etmemesi mi? «Muahedelerle, bunu İngilizlere vereceğimize batıralım, daha iyi...» diye düşünmesi mi?...

İnsanların bir hareketlerinden ileride yapmağa muktedir olacakları işleri de kestirmek mümkündür. Von Spee hadisesinin evveliyatı bizzat Almanyanın şimdiye kadar geçirdiği menkıbeye benziyor. Demek Hitlerin zihniyeti onu da Cep kruvazörünün akıbetine çevirecek bir şekildedir. Yahut da, bütün insanlığa: «Görüyorsunuz ya... - demek istiyor. - Sıkışınca her şeyi yapabilirim.» Fakat o ne demek isterse istesin bu hadise demokrat cephenin maneviyatını kuvvetlendiren unsurlar arasında bulunuyor: Havada, karada, denizde tefevvukun kimde olduğu ve zamanın kimin lehine çalıştığı anlaşılıyor.

Bu bir hesap işiydi zaten; akıl için tarik birdir. Vaziyetin inkişafı meydanda: Yıldırım harbi olamadı; iş yıpratmaya döküldü. Almanya, Rusyayı cenup sergüşeztlerine sürükliyemiyeceğe benziyor.

Dün Von Spee, silâhları muattallaşmış bir şekilde nasıl muhasarada idiyse, bugün de bizzat Almanya, ayni vaziyettedir... Merakla neticeyi bekliyoruz... Bir marifet umuyoruz... Lâkin intizarımız beyhudedir... Almanya için de âkibet Von Spee'nin âkıbetidir.

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

İhtikâra karşı tedbirler

Dün bir toplantı yapıldı, Ticaret Vekili tacirlerle görüştü

Kahve ihtiyacı uzun zaman için temin ediliyor

Şehrimizde bulunan Ticaret Vekili B. Nazmi Topçuoğlu dün sabah ticaret odasına gelerek tiftik ve yapağı ihracatçılar birliğinde meşgul olmuştur. Öğleden sonra mıntaka ticaret müdürlüğünde ithalât tacirlerini dinlemiştir. Saat 17 de bir toplantı yapılmıştır. Bunda ithalât ve ihracat tacirleri, petrol şirketleri direktörleri, ecnebi banka direktörleri bulunmuştur. Toplantıda takas ve serbes döviz etrafında görüşülmüştür. Müzakereye bugün de devam edilecektir. Vekil dün gazetecileri kabul ederek şu beyanatta bulunmuştur:

— İhtikâra karşı alınacak tedbirleri tedkik etmek üzere buraya geldim. Bugün alâkadarlarla görüştüm. Yarın (bugün) saat on beşte ticaret odasında manifatura cıları, deri fabrikalarını ve mamûl deri toptancılarını, kunduracılar esnaf birliğini, makaracıları toplayıp konuşacağız. Çarşamba günü de spekülâsyon mevzuu olan diğer eşyalar alâkadarlarile müzakere yapacağız. Bugün, bunlardan maada, Amerikadan ithalât yapan ticarethanelerle bir konuşma yaptık. Müzakeremize yarın veyahud çarşamba günü devam edeceğiz.

Kahve üzerinde aldığımız müsbet karar Ziraat bankası tarafından gazetelere tebliğ edilecektir. 5 bin çuval Marsilyadan, 15 bin çuval Rio'dan gelmek üzeredir. Brezilya kahve şirketi kendi hesabına ayrıca 15 bin çuval kahve getirtmektedir.

Memleketin kahve ihtiyacını uzun zaman için temin edecek tedbirler şimdiden alınmıştır. Bugün kahve almak istiyenler varsa bunların kahve ticaretile iştigal edip etmediklerine bakılmaksızın Ziraat bankası ikincikânunun yedisinden itibaren gümrüklenmiş olarak ve gümrük ambarlarında teslim şartile kilosu 110 kuruştan kahve satacaktır. Bu fiat İstanbul, Mersin, İzmirde aynı olacaktır. Trabzon için 2 kuruş nakliye ücreti alınacaktır. Yalnız bu suretle mal alacaklar bedelinin yarısını derhal mütebakisini tesellümünde ödiyeceklerdir.

Bu tedbiri spekülâsyon için heves duyanlara hem arzularını tatmin, hem de fazla hevese kapılmamalarını temin için almış bulunuyoruz. Ancak kahve ihtiyacımızın emin bir şekilde karşılanması için aldığımız esaslı tedbirlere dayanarak derhal söyliyebilirim ki malların memlekete vürudundan itibaren bankanın satış fiati 105 kuruş olarak şimdiden tesbit edilmiş bulunacaktır.

Siyasetimizin en büyük temeli, piyasanın muhtaç olduğu malı mebzulen temin etmektir.»

Dün öğleden sonra, şehrimizdeki lâstik ve kauçuk mal satan tacirler, mıntaka iktisad müdürlüğünde toplanarak ham madde ithali mevzuu üzerinde görüşmeler yapmışlardır.

Gıda maddelerinin kontrolü

Son altı ay içinde 5520 nümuneden 780 i bozuk çıktı

Hıfzıssıhha kanunu, şehirlerde satılan gıda maddelerinin kontrolünü Belediyeye terkediyor. Bu suretle su, süt, ekmek, yağ, çay, kahve ve bütün hububat kontrol ediliyor. 938 mali senesi içinde Belediye, gıda maddelerinden 8998 nümune almış, bunlardan 1490 nümunenin bozuk, 7503 nümunenin de muvafık evsafta olduğu kimyahanenin tahlil raporile anlaşılmıştır.

Kanundaki hükümlerin daha esaslı surette tatbiki için kontrolün daha muntazam surette yapılması ve esnafın sıkı surette takibi lüzumlu görülmüş, kaymakamların nezareti altında Belediye hekiminin ve zabıtanın iştirakile dükkânlarda baskın şeklinde kontroller yapılmıştır. Hazirandan itibaren haftada üç, dört defa muntazaman yapılan bu kontrollerin teşrinisani nihayetine kadar altı aylık neticesi şudur: 5520 gıda nümunesinden 780 nümunenin bozuk, 4742 nümunenin evsafına uygun olduğu tesbit edilmiştir. Bu netice bir raporla Sıhhiye Vekâletine bildirilmiştir.

Dokuzuncu işletme

Müdür, umum müdür muavinliğine tayin edildi

Devlet demiryollarının İstanbuldaki dokuzuncu işletme müdürü B. Kemal demiryolları umum müdür muavinliğine, ikinci işletme müdürü B. Said şehrimiz dokuzuncu işletme müdürlüğüne, idarei umumiye müfettişlerinden B. Tayyip de ikinci işletme müdürlüğüne tayin edilmiştir.

Dokuzuncu işletme müdürlüğüne tayin olunan B. Said şehrimize gelmiş ve dün vazifesine başlıyarak Trakya hattını teftişe çıkmıştır.

Karilerimizin mektupları

Yoğurtçu köprüsündeki helâlar

Yoğurtçu parkının ve köprüsünün başındaki helâdan çıkan kerih kokuların tramvay arabalarının içine kadar nüfuz etmesinden buraya yaklaşan tecrübeli yolcular mendillerini hazırlamak suretile bu müstekreh kokudan tahaffuz tedbiri almaktadırlar. Acaba buradan hiç bir belediye memuru geçmez ve alâkadarları ikaz etmez mi? Kışın vaziyet böyleyken acaba yazın ne olacak. Alt olduğu makamın dikkat gözüne konulmastnı diler sonsuz saygılarımı sunarım.

Suadiye Şaşkınbakkal sayı 21
Fitnet Sezer

Sahte köy yumurtaları

Köylü kıyafetinde, iki elinde birer sepet, içlerinde saman ve aralarında çürük, bayat sandık yumurtaları; «Köy yumurtası, taze yumurta!» diye mahalle aralarında dolaşıp, erkekleri işinde gücünde bulunan zavallı ev kadınlarını aldatıp parasını alan bazı hilekârları belediyemizin lûtfen takip ve kontrolunu dilerim.

Burhan Görgüç

Taksim ve Halkalı suları

Sıhhiye müdürlüğü bunların ıslah edilmesine karar verdi

Belediye sıhhiye müdürlüğü, bir müddettenberi Taksim ve Halkalı sularının vaziyetile meşgul oluyordu. Sıhhiye müdürlüğü bu hususiaki tedkiklerini bitirmiştir. Alınan neticelere göre Taksim ve Halkalı sularının Kırkçeşme suyu gibi katî surette kesilmesine lüzum görülmemektedir. Bu iki su, bugünkü vaziyetine göre ıslah ve tasfiye edilerek şehre akıtılacaktır. Sıhhiye müdürlüğünün tedkiklerine aid rapor, Sıhhiye Vekâletine gönderilmiştir. Raporun tasvibinden sonra Taksim ve Halkalı suları ıslah edilecektir.

Camilere terkos suyu verilmesi işi bitmek üzeredir. Henüz terkos suyu almıyan beş cami kalmıştır. Bunlara aid tesisatın harici kısmı sular idaresi tarafından ikmal edilmiştir. Evkaf müdürlüğü dahili tertibatı tamamladıktan sonra bu beş camie de su verilecektir.

Elâzık kadastro müdürlüğü

Elâzık kadastro müdürü B. S. Eken'den aldığımız bir telgrafta Elâzık kadastro müdürünün Vekâlet emrine alındığı hakkındaki haberin kendisine aid olmadığı bildirilmektedir.

Taksimde yeni binalar

Tiyatronun plânını bir Fransız mimarı yapacak

Taksimde jandarma karakolu arsasında yapılacak büyük tiyatro plânı, B. Prostun tavsiyesi üzerine Fransız mimarlarından B. Ogüst'e yaptırılacaktır. Bu maksatla arazinin vaziyetini gösteren plân Belediye reisliğinden Pariste mimarın adresine gönderilmiştir. Mimar, araziye göre son sistem bir tiyatro binası plânı hazırlıyacaktır.

Diğer taraftan tiyatro binasının karşısındaki köşebaşında yapılacak Halkevi binasına aid plân Mecidiye köyü haricindeki hastane plânını hazırlıyan Fransız mimarı B. Valter tarafından hazırlanmıştır. İstanbul Parti merkezi tarafından tasvip edilen bu plân Belediyeye iade edilmiştir. Şimdi plân Ankaraya Parti merkezine gönderilecektir. Parti genel sekreterliğince de muvafık görülürse Halkevi binasının inşasına teşebbüs edilecektir

Halkevi binası yanında bir de matbuat klübü yapılacaktır. Burada evkafa aid bir arsa olduğundan bu arsanın da Halkevi binası sahasına ilâve edilmesi için evkafla bir anlaşma yapılacaktır.

Galip Efganî

Dün mahkemede Yemenden gelen bir mektup okundu

Perapalas oteli sahibini dolandırmaktan maznun Yemenli Galip Afganinin muhakemesine dün sekizinci ceza mahkemesinde devam edilmiştir. Mahkemede davacı vekili söz alarak müekkili B. Mısbahın Yemen hükûmet reisine yazdığı mektuba aldıkları cevapta maznun Galip Afganinin Yemen tabiiyetinde olmadığı bildirildiğini, kendi hususi tahkikatları neticesinde bu adamın İsviçreden de, arzu edilmiyen bir adam sıfatile hudud haricine çıkarıldığını tesbit ettiklerini, kendisinin buradaki pasaport ve ikamet tezkeresinin de usulüne muvafık olmadığını iddia etti ve Yemenden gelen mektubun arapça suretile tercümesini verdi.

Perapalas oteli sahibi B. Mısbaha hitaben yazılan ve Yemen kraliyet meclis reisi ve Hariciye Nazırı namına Abdülkerim Mutahhar imzasını taşıyan mektupta, Galip Afganinin Yemende tanınmış bir kimse olmadığı, kendisinin Yemenle bir alâkası bulunmadığı ve İstanbulda ileri sürdüğü iddiaların da aslı olmaması lâzım geldiği bildiriliyordu.

Mahkeme, bu mektubun müddeiumumilik tarafından noter huzurunda tercüme ettirilip mahkemeye gönderilmesi ve maznunun ikamet tezkeresi ve pasaportu hususlarında bir tahkikat yapılıyorsa bu cihetin de zabıtadan sorulması için muhakemeyi başka güne bırakmıştır.

İSTANBUL HAYATI

Bu da bir konuşma şekli

Her hareketlerinde bariz bir bilgiçlik gururu göze çarpar. Kalabalık yerlerde yüksek sesle konuşurlar, sözlerinin herkes tarafından işitilmesini arzu ederler. Kafalarında kelimelere şekil değiştirtmek için hayli sıkıntı çektikleri, düşüne düşüne konuşmalarından anlaşılır:

— Kuzey uluslarının savaştaki özveriliklerine şaşalıyorum.

— Evet, bütün işyarları, kurul üyeleri bile erliğe yazılıyor. Oturaklarının hepsi ödev alıyor.

— Çağanın yardımı da kuzeylilere çok yar oluyor.

— Kar güzeyinde, yağı uçkuları dağınıklanıyor.

Dil gayretkeşliğini o derece ileri vardırırlar ki, ismi hasları bile mânasına göre değiştirmeğe kalkışırlar:

— Geçen gün bizim bay Yarar'la (Salih demek) görüştüm. Doğrusu ya, tam ar iyesi bir adam.

— Öyledir... Bayılırım onun arına. Bende de o kadar ar olsa daha ne isterim?..

— Evet. Arsızlık çok fena şey. Benim de hiç arım yok. İşyar da değilim ki, ihtiyarlıkta oturak olup da rahat edeyim.

— Üzülme, erenim! (azizim). Sana bir ar tapşırlayayım. (Tavsiye edeyim).

— Aman, söyle Tanrı sevsigisine (Allah aşkına).

— Sen koşukçu (şair) ol, erenim. Ondan kolay ar mı var? Zaten koşuk yazmaya senin eskidenberi anıklığın (istidad) vardır.

— Sahi de öyle. Geçen gün, yangına uğramış (harikzedegân) apartımanlarında oturan bir tanışı gözete gitmiştim. Pencereden bahçeye bakarken kafama bir koşuk esini (ilham) geldi. Hemen yazdım. Tanışım çok beğendi. Sana da okuyayım, bakalım beğenecek misin?..

«Yarimin sanısı yüreğimin içinde,»
«Değirmen taşı gibi eziyor beni.»
«Özlem andacile acun üstünde,»
«Serüven kuyusunda takla atarım.»

— Aman, erenim. Bu ne kadar oflaz (nefis) koşuk? Bir de, arsızım, diye yanıkıyorsun. Bende bu kadar ar olsa acuna alan okurum. Nedir o, büyük koşukçu dedikleri Fikretlerin, Mikretlerin, anlamsız koşukları?.

«Sene» kelimesini sevmezler. «Geçen sene» yerine, «bıldır» derler.

— Bıldır kış iyi geçti amma, bu yıl kötü gidiyor.

— Evet, Göyet'in (Rasadhane) dediği çıkıyor.

Kendilerile konuşup anlaşabilmek için sarı kaplı küçücük klavuzu daima cepte taşımak lâzımdır.

Cemal Refik

Yumurta ihracatçılarının şikâyetleri

1936 da İspanyaya yumurta gönderen bazı ihracatçılar, hâlâ, yumurta bedellerini alamamışlardır. Bu para 50 bin lira kadardır. Diğer taraftan yumurta ihracatçıları, mıntaka ticaret müdürlüğüne müracaat ederek Merkez bankasında hesapları bulunan hükümetlere yapacakları ihracatın bedelini peşin olarak temin etmek mümkün olacağını iddia etmişlerdir.

Bazı tacirler, takas primleri üzerinde yapılan tenzilât yüzünden zarar gördüklerini iddia etmişlerdir. Bunlar takas primleri düşürülmeden önce giriştikleri teahhütlerini, o zamanki takas nisbeti üzerinden ifa etmelerine müsaade istemektedirler. Mıntaka ticaret müdürlüğü, ihracat tacirlerinin dileklerini, Ticaret Vekâletine bildirecektir.

BAY AMCA VE KONTROL !

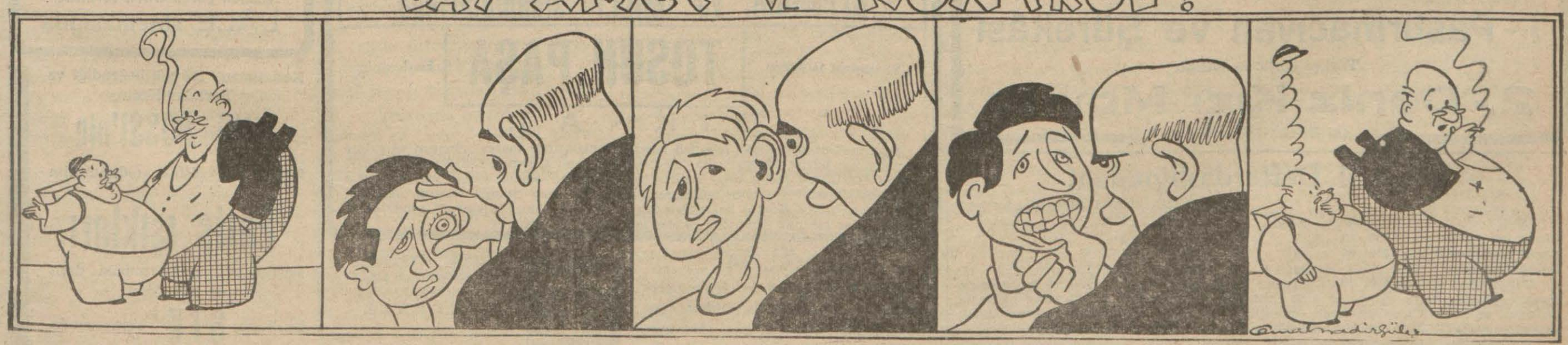

— Bugün bizim okula doktor geldi baba...

... Bütün çocukların gözlerini...

... Kulaklarını...

... Dişlerini iskandil etti, tüydü, gitti!...

B. A. — Darısı dilinizin başına!...

KÜÇÜK HABERLER:

★ Hukuk mahkemelerinin birleştirilmesi için adliyeye verilen eski Şûrayı devlet binasında yapılması kararlaştırılan tamir ve tadilât işleri bu ay nihayetinde bitecektir. Bu işler bitirildikten sonra birkaç gün binanın kuruması beklenecek ve gelecek ay içinde hukuk mahkemeleri bu binaya yerleşeceklerdir.

★ Alınan haberlere göre Arjantinde ceviz ve fındık ihracatı serbes bırakılmıştır. Ancak ihracat mikdarı, Arjantinin Türkiyeye yapacağı ihracattan mütevellid kambiyo nisbetinde olacaktır. Zeytinyağı, tütün, kuru incir, üzüm ve zeytin tanesi ihracı da bir nisbet dahilinde mümkün olacaktır.

★ Tahtakalede oturan Numan isminde biri, Galatada Karaoğlan sokağından geçmekte olan Hüseyin isminde bir arkadaşına lâtife olmak üzere bir taş atmış, fakat bu taş oradan geçmekte olan Şükrü adında birine isabet ederek yaralanmasına sebep olmuştur.

Polis; bu fena şakacıyı yakalıyarak mahkemeye vermiş, Şükrü de tedavi altına alınmıştır.

★ Rumelihisarında oturan Agop isminde biri, Eminönü tramvay durağında dururken bir aralık gözleri başka tarafa dalmış; fakat vücudü hatta yakın olması itibarile, vatman Ahmedin idaresindeki 102 numaralı tramvay arabasının sadmesine uğrıyarak yaralanmıştır. Polis; yaralıyı tedavi altına aldırmıştır.

★ Milli tasarruf haftası münasebetile dün de Taksimde âbide etrafındaki açık sergi ilkmektep talebe grupları tarafından ziyaret edilmiştir. Muallimler, sergideki grafikler etrafında talebeye izahat vermişler, not aldırmışlardır.

★ Üsküdar meydanının plân mucibince tanzimi işine devam ediliyor. Meydanda bulunan umumi saat çeşme önüne nakledilecektir. Eski itfaiye garajı önündeki binalar da istimlâk edilmeğe başlanmıştır.

★ Münhal bulunan İstanbul Maarif müdür muavinliğine Galatasaray lisesi muallimlerinden B. Vahyi Oktay tayin edilmiştir.

★ Yapı, yollar kanunu ve talimatnamesine mugayir inşaat yapıldığı görülmüştür. Belediye, ruhsatiyeler haricinde inşaat yapılmasına mâni olmak üzere inşaat sahiplerile mimarlardan birer taahhüdname almağa karar vermiştir. Taahhüdnameye mugayir inşaat yapanlar hakkında kanuni takibat yapılacaktır.

Bundan başka Galatada bir mimarın ruhsatiyeye mugayir olarak yaptığı bir binada her katta banyo ve mutfak tertibatı yaptığı görülmüş ve bu mimara cezaen bir sene müddetle tamir ve inşaat ruhsatiyesi verilmemesi Belediye şubelerine bir tamimle bildirilmiştir.

Üsküdar ekmekleri hakkında yapılan şikâyetle Belediye meşgul oluyor

Geçen cumartesi günü Halk Partisi Üsküdar kaza kongresinde mahalle mümessilleri Üsküdar ve civarında çıkan ekmeklerin bozukluğundan şikâyet etmişlerdi. Bu şikâyetle yakından alâkadar olan Vali B. Lûtfi Kırdar Üsküdar kaymakamı B. İhsan ile Belediye hekimi B. Ekremi dün Belediyeye davet ederek Üsküdarda ekmek imalile satışının ıslahı çareleri etrafında bazı emirler vermiştir. Üsküdar ve havalisinin ekmekleri, fırınların iştirakile teşkil edilen bir şirket tarafından çıkarıldığından rakipsiz kalan fırınların bozuk ekmek çıkardıkları görülmüştür. Belediye, bir nevi inhisar mahiyetini gösteren bu şirketin vaziyetile de yakından alâkadar olmağa başlamıştır.

Limanda batan sandal

Evvelki sabah, Karaköy köprüsünün açılmakta olduğu bir sırada, bir sandal enkazına rasgelindiğini ve tahkikata başlandığını bildirmiştik.

Liman idaresi ve zabıta, bu sandalla macerası hakkında tahkikat yapmakta olduğu bir sırada Mustafa isminde bir sandalcı limana müracaat ederek; gece köprü gözünden geçmekte iken meçhul bir motörün sandalına çarparak batırdığını, kendisi; bir müddet sularla mücadele ettikten sonra karaya çıkmağa muvaffak olup evine gittiğini, bir gün hastalandıktan sonra şimdi başına gelenleri anlattığını söylemiş ve motör süvarisini teşhis edemediğini bildirmiştir.

Liman idaresi; kayıkçının verdiği malûmata nazaran motörün eşkâlini tesbit etmiş olup yakalanması için civar limanlara malûmat vermiştir.

Silivri limanı temizlenecek

Silivri limanının tanzimine ve temizlenmesine karar verilmiştir. Mıntaka liman reisliği, bu iş için bir münakasa açmıştır. Liman evvelâ taranıp temizlenecek, müteakiben de limanda bir mendirek inşa edilecektir. Mendirek için 10 bin lira tahmin bedeli keşfedilmiştir. Talip çıktığı takdirde derhal faaliyete geçilecektir.

★ Han, apartıman, ticarethane ve pasajların kapılarının önlerinde dükkân bulundurulmaması hakkındaki umumi meclis kararı alâkadarlara tebliğ edilmiştir.

Yerli malı, yerli malı,
Her Türk onu kullanmalı.

Ankara Borsası

18 Birincikânun 939

ESHAM ve TAHVİLÂT

Tahvilât üzerine muamele olmamıştır.

PARA ve ÇEKLER

	Kapanış	En yukarı
1 Sterlin	5.2375	—
100 Dolar	130.36	—
100 Frank	2.9675	—
100 Liret	6.7575	—
100 İsviçre Fr.	29.30	—
100 Florin	69.2520	—
100 Rayşmark	—	—
100 Belga	21.62	—
100 Drahmi	0.97	—
100 Leva	1.6025	—
100 Çokoslovak Kr	—	—
100 Pezeta	13.605	—
100 Zloti	—	—
100 Pengo	23.3675	—
100 Ley	0.97	—
100 Dinar	3.175	—
100 Yen	31.34	—
100 İsveç Fr.	31.0825	—
100 Ruble	—	—

Voleybol maçları

Kız mektepleri voleybol lig heyetinden: 20/XII/939 çarşamba günü yapılacak voleybol maçları:

Kız Muallim mektebi salonunda: Kız Muallim - Şişli Terakki L. Saat 14. Hakem: H. R. Yalım, Boğozaiçi L. - İstiklâl L. saat 14.30 hakem H. R. Yalım, Erenköy L. - İstiklâl L. saat 15 hakem H. R. Yalım.

BUGÜN İPEK Sinemasında

HÜCUM

Türkçe Sözlü

Heyecan - Dehşet - ve Sergüzeşt Filmi

Büyük edibimiz REŞAT NURİ Güntekin'in maruf eseri

TAŞ PARÇASI

Filme çekildi - Yakında gösterilecektir

Şehrimizde yeni kahkaha tufanı dalgalanacak...

Bütün Dünyanın en meşhur 3 komiği

3 Palavracılar ve Dev maymunları

Bu perşembe SARAY sinemasında

Şimdiye kadar görülmemiş derecede komik, eğlenceli ve kahkahalı

3 PALAVRACI POLİS HAFİYESİ

TÜRKÇE SÖZLÜ

filminde arzı endam edeceklerdir.

Albert Prejean

Harp Cephesinde Ölmemiştir... O, Gaip Olmamıştır...

O; yarın Akşam Sümer Sinemasında

ANNIE VERNAY ile beraber harikulâde bir tarzda yarattığı

Montmartre Geceleri

Filminde: Şarkı söyliyecek, Seyircileri teshir edecek ve Parisin şarkısında bütün sevimliliği ile dinleyicileri gaşyedecektir. Akordion Kralı ALBERT PREJEAN Akordionu ile en son Javas ve Paris şarkılarını teğanni edecektir.

Yerlerinizi evvelden aldırınız.

YARIN AKŞAM MELEK Sinemasında

Zevkine ve Güzelliklerine doyamıyacağınız, merak ve heyecan dolu müessir mevzuunu takdir ve alkışlarla karşılayacağınız NEFİS ve ŞAHANE sahnelerini... Göz kamaştırıcı zengin sahnelerini bir daha görmek istiyeceğiniz

ŞAHESER

KÜÇÜK PRENSES

Fransızca sözlü ve tâbiî Renkli: Baş Rollerde:

RICHARD GREENE - ANITA LOUISE ve

SHIRLEY TEMPLE

Bu Filim Sinema tekniğinin en son Harikasıdır.

DİKKAT: Yarın gece için numaralı koltukların şimdiden aldırılması rica olunur. Telefon: 40868

ÇENBERLİTAŞ Sinemasında

Yarın matinelerden itibaren

Sinemacılık âleminin en büyük dehası: Rejisör KAPRAS'ın Şaheseri:

GAİP UFUKLAR

1938 senesi Holivut Filim müsabakasında birinciliği kazanan Süper Film

RONALD COLMAN'ın

Bugüne kadar vücuda getirdiği en büyük san'at âbidesi... İnsan zekâsının erişemiyeceği büyük bir mevzu - Tibet'in esrarla örtülü efsanelerin içyüzü. Göz kamaştırıcı dekor, ihtişam ve lüks sahneler... Elhasıl milyonluk bir Şaheserler Şaheseri. Ayrıca: Amerikada ahlâkı koruma cemiyeti tarafından altın madalya kazanan

SOKAK ÇOCUĞU

İlk Uyanış filminde çok beğenilen Jackie Kouper'in Hissî, içtimaî aynı zamanda ahlâkî bir filmi.

MALEK ZORAKİ HAYDUT

Hiç göremeyen ve çok güldüren Komik MALEK'in Türkçe sözlü taklitli ve en eğlenceli Filmi.

22 BİRİNCİKÂNUN CUMA MATİNELERDEN İTİBAREN

TAKSİM SİNEMASINDA

Bugün ve Yarın:

1 - Pastırmacıyan ve Şürekâsı

Türkçe sözlü ve Şarkılı

2 - Deniz Kızı Movita

İki Büyük Filim birden

Yarın büyük hafta başlıyor

Yurddaş: Türk de şaheser yapar

ALEMDAR ve MİLLÎ sinemalarında

Yarından itibaren TOSUN PAŞA başlıyor

DİKKAT:

Sesli makine tesisatımız İstanbul tarafı sinemalarında mevcut olmıyan ve yalnız dünyanın en büyük sinemalarına konulmuş olan son sistem WESTERN ELEKTRİK - MİROFONİK ile teçhiz etti. Yapılan reklâmlar ne olursa olsun sinemalarımız gerek makinelerinin rakipsiz mükemmeliyeti, gerek Film Repertuvarının emsalsiz zenginliği ve gerek Konfor bakımlarından sayın İstanbul halkını 25 senedenberi tatmin eden rakipsiz üstünlüğü daima muhafaza edecektir.

Çarşıkapı - Şehzadebaşı

AZAK - FERAH

VATAN KURTARAN ARSLAN

20 nci asrın Haşmet ve azamet şaheseri

Yarınki Çarşambaya Hazırlanınız

VATAN KURTARAN ASLAN'la dünyanın en büyük artisti olduğunu isbat eden:

ERROL FLAYNN

kılıcı ile yeni bir şeref destanı daha yarattı

TÜRKÇE

ÇALINAN TAÇ

Beş gündenberi bütün İstanbul LÂLE'ye akıyor...

Her seans binlerce kişi yer bulamayıp geri dönüyor...

Hiçbir filme nasip olmayan rağbetle devam ediyor...

Lûtfen görenlerden sorunuz...

LÂLE sinemasında

Kadınların en çok beğendiği ve Şarkılar Kralı

TİNO ROSSİ'nin

en çok muvaffak olduğu film

Paris ışıkları

Baştanbaşa şarkı; musiki dans ve Aşk filmi

Bu hafta ŞIK sinemasında

Istanbul Defterdarlığından:

Nevi	Ebadı	Aded	Beherinin fiatı Lira	Tutarı Lira	Muvakkat teminat Lira
Büyük yazı masası	150×80	7	35	245)	
Küçük yazı masası	110×65	38	30	1140)	121
Daktilo masası		10	22	220)	

Defterdarlık şubatı için yaptırılmasına lüzum görülen adet, ebad ve muhammen fiatları yukarıda yazılı 55 masa açık eksiltmeye konulmuştur. Kullanılacak malzeme şartname ile ve şekil kroki ile tesbit edilmiştir. Krokiyi görmek ve fazla izahat almak isteyenler her gün Milli Emlâk müdürlüğü müzayede kalemine müracaat edebilirler.

Eksiltme; 21/12/939 perşembe günü saat 14 de Milli Emlâk müdürlüğünde müteşekkil komisyonda yapılacaktır. İsteklilerin 121 lira muvakkat teminatla muayyen gün ve saatte komisyona müracaatları. (10074)

DOĞUM

Sıhhat Vekâleti İskân fen müfettişlerinden Y. Mühendis Nihat Ziya Ülken'in bir erkek evlâdı dünyaya gelmiştir. Mes'ut ve uzun ömürler diler ve ebeveynini tebrik ederiz.

ŞEHİR TİYATROSU

Tepebaşı Dram kısmı

Gece saat 20,30 da

YELPAZE

İstiklâl cad. Komedi kısmı

Gece saat 20,30 da

AYNAROZ KADISI

POLİTİKA

Kont Cianonun nutku

Beynelmilel siyaset âleminin mühim son hâdisesi kont Cianonun faşist İtalyanın eski mebusan meclisi yerine kaim olan Faşistler ve Mesleki cemiyetler meclisinde söylediği uzun nutuktur. Geçen eylûlün iptidasında yeni Avrupa harbi başladığındanberi İtalyanın gerek bu harbe karşı, gerek Avrupanın muallâkta bulunan büyük meseleleri ve bahusus Balkanlar hakkında alacağı vaziyet bütün dünya politikasını işgal eden bir muamma olmuştu. Şimdi kont Ciano İtalyanın haricî siyasetinin bütün istikametini mufassal olarak izah ve tenvir etmiştir. Bundan çıkan başlıca neticeler şunlardır:

İtalya bugünkü felâketi çoktan görmüş ve bunun izalesi ve Avrupada yeni bir nizam kurmak ve sulhü korumak için çalışmış velâkin Versay muahedelerinin tadiline mutlak surette mümanaat gösterilmesinden bütün gayretleri heba olmuştur. Bu vaziyet karşısında İtalya genişlemek ihtiyacını temin etmek ve kendisine bir imparatorluk manzumesini kurmak için kendi irade ve kuvvetine dayanmak mecburiyetinde kalmıştır. İspanyadaki dahilî harbe başkalarının müdahalesi karşısında Akdenizin muvazenesini muhafaza için İtalya iştirak etmiştir. İspanya işlerinde Almanya ile İtalya arasındaki menfaat ve iş birliği Roma - Berlin mihverini doğurmuştur.

Südet Almanları mukadderatını hal için toplanan Münih konferansı İtalyanın telâkkisine göre bir sulh devri açacak yerde büsbütün başka bir cereyan ve ruh peyda ettiğinden ve Almanya ile İtalyayı çember içine almak hareketi başladığından Almanya ile İtalya Berlin ittifak muahedesini imzalamışlardır. Şu kadar var ki, bunun Almanya ve İtalya dahilî vaziyetlerini islâh için lâakal üç dört sene sulhü temin etmek istemişlerdir.

Fakat Almanya - Polonya ihtilâfı harbin önüne geçmeğe imkân bırakmamıştır. Salzburg mülâkatında Hitler harbin mevzii kalmasını tasmim eylediğini bildirmiş ve İtalya dahi ihtilâfın son derece mevzii ve mahdud kalması arzusunu izhar eylemiş olduğundan iki tarafın siyasetlerinin istikameti iyice taayyün etmiştir. Bu maksadla İtalya Danzigin Almanyaya terkedilmesi için bütün kuvvet ve müzaheretini kullanmıştır.

Almanya ile Sovyetlerin anlaşmasına gelince İngiltere ile Fransa Rusya ile sıkı bir askerî iş birliği yapmağa çalıştıklarından Almanya onlardan evvel anlaşmak istemiş ve bu kararından daha geçen nisanda İtalyayı haberdar etmiştir.

İtalya harbin genişlememesini istiyor. Fakat, herhangi bir taahhüd altına girmemiştir. İtalya Balkanlarda sulh ve intizamın mahfuz kalmasını ziyadesile arzu etmekle beraber burada herhangi bir blokun teşekkül eylemesini faideli bulmamaktadır.

Hülâsa İtalya harbin mevzii kalması için buna girmemiştir. Almanyanın Sovyetler ile anlaşacağından haberdar olmuş ve bunu tensip etmiştir. Balkanlarda herhangi bir teşebbüste bulunmamıştır. Almanya ile ittifakında sadık olup aleyhine geçecek değildir.

F. K.

Tasarruf haftası kapandı

İktisad fakültesinde bir toplantı yapıldı

Milli Tasarruf ve Yerli mallar haftası münasebetile dün öğleden sonra Üniversitenin İktisad fakültesi salonunda bir toplantı yapılmıştır. Toplantıya profesörler ve Üniversite gençleri iştirak etmişlerdir.

Toplantı, rektör B. Cemil Bilsel'in bir nutkile açılmış, fakülte doçentlerinden B. Ömer Lûtfi ve talebe Yerli mallar ve Tasarruf haftası münasebetile nutuklar söylemişlerdir.

Ankara 18 (A.A.) — Onuncu Tasarruf ve Yerli Malı haftası münasebetile hukuk fakültesi talebeleri tarafından bugün fakültede bir toplantı yapılmıştır. Toplantıyı güzel bir nutukla dekan B. Baha Kantaş açmış ve takiben talebelerden Ahmed, Sabri, Emin, Erdem ve Mazlume Yerli Malı ve Tasarruf haftasının mânasını tebarüz ettiren bir hitabede bulunmuşlardır.

Talebelerden sonra söz alan profesör B. Yusuf Kemal Tengirşenk, sık sık alkışlanan bir nutuk vermiş ve milli ekonomi ve arttırma kurumu başkanı general Kâzım Özalp da söylediği bir nutukla Haftayı kapatmıştır. Bu toplantıda fakültenin bütün profesörlerile kalabalık bir dinleyici kütlesi hazır bulunmakta idi.

Trabzon mebusu B. Sırrı Day da radyoda bir nutuk söylemiştir.

Bir Ingiliz tahtelbahiri bir Alman kruvazörünü batırdı

(Bastarafı 1 inci sahifede)

keptir. Bu sınıfa mensup diğer iki gemi daha vardır ki bunlar Karlsruhe ve Königsbergdir.

Şurası kaydediliyor ki batırılan bu kruvazör, birkaç gün evvel Şimal denizinde diğer bir tahtelbahir tarafından batırılan kruvazörden başkadır.

Londra 18 — Ursula İngiliz tahtelbahiri mayn tarlalarını geçerek Cuxhafen Alman limanına yaklaşmış, ve burada Alman kruvazörünü batırmıştır. Son 15 gün içinde Almanlar 3 harp gemisi ve 2 tahtelbahir kaybetmişlerdir. Harp gemilerinden biri Graf von Spe, diğeri Köln sınıfı kruvazör, üçüncüsü de Bremen vapuruna raslayan İngiliz tahtelbahiri tarafından batırılan, fakat henüz ismi bildirilmiyen kruvazördür.

Londra 18 (A.A.) — Alman kruvazörünü batıran İngiliz tahtelbahirinin, Büyük Britanyadaki üssüne avdet etmekte olduğu söyleniyor.

Bir Alman vapuru da kendi kendini batırdı

Londra 18 (A.A.) — Alman bandıralı Antiochia vapurunun, geçen ay zarfında Şimal Atlasında takibe uğradığı sırada kendi kendini batırdığı bu sabah teyid edilmektedir.

Bu vapur 3000 tonluk olup, Birleşik Amerikada kâin Saint Michalesten 12 teşrinisanide hareket etmişti.

Berlin 18 (A.A.) — Köln tipinde bir Alman kruvazörünün bir İngiliz denizaltısı tarafından batırıldığına dair İngiliz amirallığının tebliğini (D. N. B.) ajansı tekzip etmektedir.

Graf von Spee kendi kendini nasıl batırdı?

Geminin her tarafına petrol döküldüğünden Graf von Spee çabuk tutuştu

Tacoma vapuruna aktarma edilen Graf von Spee zabitan ve efradı tevkif edildiler

Londra 18 (A.A.) — Resmî İngiliz mahafilinde beyan olunduğuna göre eğer Almanlar Graf Speenin Montevideoda tevkifine katlanmış olsalardı harbden sonra onu tekrar ele geçirebilirlerdi. Bu geminin batırılması emri Berlinden ve görünüşe nazaran Hitler tarafından verilmiş olmasına göre, Almanya harbi kazanacağına kail değildir.

Zırhlı nasıl battı

Montevideo 18 (A.A.) — Graf von Spee'nin intiharı tarihin en dramatik sahnelerinden biri olmuştur:

Gemi demir alıyordu. Kalabalık halk kütlesi limanı Punta de l'Este'yi ve sahilleri doldurmuştu. Gökte Uruguay ve Arjantin tayyareleri uçuyordu. Uruguay harp gemileri Panamerika mıntakasının hududuna doğru ilerliyorlardı.

Von Spee son dakikada karaya 31 yaralı çıkardı. Yaralılardan biri hasta arabasına binerken Graf von Speeye döndü ve gözleri yaşla dolu olduğu halde auf wiederschen «gene görüşelim» diye bağırdı. Diğer bir yaralının elinde küçük bir noel ağacı görülüyordu. İki Alman zabiti de cep kruvazöründen çıkmıştı. Bunların acele bir taksiye binerek meçhul bir istikamete hareket ettikleri görüldü. Bütün tamir ve oksijen makinalarının mürettebat ve işçileri henüz Graf von Spee'ye bağlı bulunan bir vapura nakledildiler.

Halk gözlerile yaklaşmakta olan bir Alman tayyaresini takip ediyordu. İngiliz avcı tayyarelerinin bu Alman tayyaresine doğru ilerlediği görüldü. Ayni zamanda Uruguay sahil bataryaları ateş açtı. Alman tayyaresi uzaklaştı ve bulutlar arasında kayboldu.

Nihayet Graf von Spee demir aldı. Arkasında Tacoma olduğu halde yavaş yavaş koydan inmeğe başladı. Sahilde büyük bir gürültü başladı. Almanların leh ve aleyhinde sesler yükseliyordu. Biraz sonra cep kruvazörünün yanındaki Tacoma ile birlikte kara suları hududuna vardığı ve bu hudutta Arjantin ve İngiliz harp gemilerinin seri hareketlerde bulunduğu görülüyordu.

Graf von Spee doğu-cenuba doğru ilerledi. Direkte büyük amirallık bayrağı dalgalanıyordu. Biraz sonra kruvazör gözden uzak bulunuyordu.

Saat 20 yi 3 dakika geçe, Montevideo radyosu şu haberi veriyordu: «Graf von Spee kendi mürettabtı tarafından batırılmıştır.

Birkaç dakika sonra Alman elçiliği şunu bildiriyordu: «Graf von Spee'nin kumandanı Langsdorff gemisini terketmek istemiyerek boğulmuştur.»

D. N. B. ajansı da resmen şu tebliği neşretti:

Uruguay hükûmeti, Graf von Speenin tamiri için lâzım olan müddeti vermekten imtina etmiş ve bu sebeple Graf von Spee'nin kumandanı Panamerika bölgesi hududunda gemisini batırmağa karar vermiştir.

Diğer taraftan öğrenildiğine göre, kumandan Langsdorff, hareketinden evvel, Montevideodaki Alman elçisine uzun bir mektup göndererek Uruguay hükûmetini, zırhlının tamirine kâfi derecede zaman vermemesinden dolayı şiddetle protesto etmiştir. Kumandan, bu mektubunda, 72 saatlik mühletin değil geminin harp yapacak vaziyete, fakat hattâ denize tahammül edebilecek bir hale getirilmesine bile kâfi olmadığını söylemiştir. Uruguay makamlarının bu hattı hareketi ve diğer taraftan kendisine mevdu bin kişinin hayatının mesuliyeti karşısında, kumandan, tayfanın hayatını kurtarmağa ve protesto makamında da Graf von Spee'yi batırmağa karar verdiğini bildirmiştir.

Graf Von Spee'nin son muharebede aldığı yaralar

Montevideodaki İngiliz orta elçisi Drake, hâdiseye bizzat şahit olduğunu bildirmiştir. Graf von Spee mahalli saatle tam 19 u 55 geçe güneş ufukta kaybolurken müthiş bir infilâktan sonra batmıştır. İnfilâk vuku bulduğu anda gemi, mürettebatın bindiği sandallardan 2 mil mesafede bulunuyordu.

Geminin içinde her tarafa petrol döküldüğü için seri bir yangın başlamış ve bütün Montevideo Okyanusun bu noktasında yükselen muazzam alev sütunlarını seyretmiştir.

Nevyork 18 (A.A.) — Nevyork Times gazetesinin Montevideo muhabiri, Tacoma gemisi süvarisinin, icap eden resmî muamelâtı ikmal etmeden, gemisi ile birlikte, habersizce limandan çıktığı için tevkif edildiğini bildirmektedir. Graf von Spee'nin Tacomaya aktarma edilen subayları ve efradı da tevkif edilmiştir.

Nevyork Times, Graf von Spee'nin Montevideo limanına girdiği zaman ciddî surette yara almış bulunmadığı yolundaki iddiayı münakaşa etmektedir. Gazete şöyle diyor: Gemi ya hasara uğramıştı, ve binaenaleyh İngiliz topçuları mükemmel topçudur, yahut hasara uğramamıştı o takdirde Alman bahriyelileri cesur değillerdir. Fakat, Graf von Spee hasara uğramıştır.

Buenos Ayres 18 (A.A.) — Graf von Spee zırhlısının kumandanı, erkânıharbiyesini ve diğer denizcileri zırhlı battıktan sonra toplayan römorkörlerle buraya gelmişlerdir.

Almanlar limanın askerî mıntakasındaki otelde mevkuf tutulacaklardır.

Londra 18 — Montevideodan bildiriliyor: Kendi kendini batıran Graf von Spee Alman zırhlısının enkazı görünmektedir.

Alman zırhlısında 965 mürettebat vardı. Bunun yedi yüzü evvelce çıkarılmıştı. Mütebaki mürettebat sandallarla gemiyi terketmişler ve Tacoma Alman nakliye gemisine geçmişlerdir. Zırhlının kumandanı ve erkânıharbiyesi de bunu müteakip gemiyi terketmişlerdir. Bu sırada iştial olmuş, gemi batmağa başlamıştır. Kumandan ve erkânıharbiyesi Libertad Arjantin kruvazörü tarafından kurtarılmış ve Buenos Ayrese götürülmüştür.

Finlândiyalılar her tarafta mukavemet ediyorlar

Fin müfrezelerinin baskınına uğrayan 700 Rus askerinden bir tek insan kurtulmamış

Helsinki 18 — Kareli berzahında: Sovyet kıtaatı, şiddetli bir topçu hazırlığında nsonra ve bir çok tankların himayesi altında büyük kuvvetlerle taarruz etmişlerdir. Taarruz püskürtülmüş ve 26 tank tahrib olunmuştur.

Taipale nehri üzerinde Ruslar taarruz için iki defa kuvvet tahşidine teşebbüs etmişlerse de Finlândiya topçu ateşile dağıtılmışlardır. 5 tank tahrib edilmiştir.

Şark cephesinde, Koirinoja ve Siskijaervi mıntakalarında düşman taarruzları tardelimiştir.

Oslo 18 (A.A.) — İsveç ajansının Finlândiya hududundaki muhabiri bildiriyor: Kudejarvi'de Ruslarla Finlândiyalılar arasında dün bütün gece şiddetile muharebe devam etmiş ve şimdi de devam etmektedir

Sovyet kıtaatı şimdi Norveç sahilleri boyunca Finlândiya arazisinin büyük bir kısmını işgal etmektedir. Fakat azim zayiata uğramışlardır. Ancak imha olunan alaylar yerine tazeleri ikame olunmaktadır. Cumadanberi Sovyet ordusu mütemadiyen cenup istikametinde zorlamaktadır. Elli kadar Finlândiya askeri bitkin bir halde Norveç hududunu geçmişlerdir. Bunların silâhları alınmıştır.

Küçük seyyar Finlândiya müfrezeleri, ormanlarda dağılarak yol kenarlarına gizlenerek hafif toplarla ve mitralyözlerle Sovyet kıtaatı imha eylemektedir. Baskına uğrayan 700 Rus askerinden tek bir kişi kurtulamamıştır.

Sovyet tebliği

Moskova 18 (A.A.) — Tebliğ: 17 kânunuevvelde, Murmansk istikametinde Sovyet kıtaları Petsamonun cenubundaki yolu takip ederek 75 inci kilometreye varmışlardır.

Ukhta istikametinde Kursu mevkiini işgal eden Sovyet kıtaatı huduttan itibaren 132 kilometrelik mesafeye varmışlardır. Diğer istikametlerde yalnız istikşaf faaliyeti ve bazı noktalarda da topçu ateşi olmuştur.

Parti Vilâyet idare heyeti reisi geldi

Cümhuriyet Halk Partisi İstanbul vilâyeti idare heyeti reisliğine tayin edilen B. Tevfik Fikret Sılay Ankaradan şehrimize dönmüştür.

Şimdiye kadar B. Fikret Sılay tarafından idare edilen Parti müfettişliği yalnız İstanbul vilâyeti dahilindeki Parti teşekkülerine nezaret ettiğinden müfettişliğin devamına lüzum görülmemiştir. Vilâyet idare heyeti reisliğini yapan B. İbrahim Kemal Baybora, idare heyetinde âza olarak çalışacaktır. B. Tevfik Fikret Sılayın reisliği deruhte etmesi üzerine idare heyetinin nizamnamedeki mürettep miktarı artmış ise de âzadan B. Refi Bayar hastalığı yüzünden toplantılara iştirak edemediğinden idare heyeti kadrosu bu suretle tamamlanmış oluyor.

Telefon işleri fen müfettişi

Ankara 18 (Telefonla) — P. T. T. umum müdürlüğü telgraf işleri reis muavini B. Hikmet Tekebaş, telefon işleri fen müfettişliğine tayin olunmuştur.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Karşıki komşu

Bazı erkeklerde garip bir kuruntu vardır. Her kadını kendilerine âşık zannederler. Bizim Şevki de bunlardan biridir. Arkadaşları onun bu halini bildikleri için kendisile bol bol alay ederler.

Meselâ sokakta hep birlikte giderken genç bir kadının şöyle tesadüfen gözü bizim tarafa ilişse hemen Şevkiyi dürterler:

— Şevki, Şevki... Gördün mü?...

Şevki mağrur bir tavırla cevap verir:

— Görmez olur mıyım hiç?

— Sana nasıl da baktı?... Bakışlarında ne derin mânalar saklı dedi... Muhakkak sen bu kadını bir yerden tanıyorsun... Muhakkak... Şevki gülümser:

— Yok canım... Emin ol ki, onu ilk defa görüyorum...

— Hele hele... Bu kadın mutlaka sana âşık...

— Yok canım sen de...

— Yoooo... Yoooo!. Bu kadın sana âşık azizim.

— Belki... Fakat emin ol ki, benim bundan haberim bile yok.

İşin daha tuhafı vardır. Şevkinin elleri ile ayakları fevkalâde küçütür. Bu küçük elleri, ayakları gören birçok kadınların bunların sihrine, cazibesine kapılacağına imanı vardır.

Bunun için bir birahanede, bir pastahanede, sinemada, tiyatroda bulunduğu zaman küçük, beyaz ellerini etrafa göstermek için fırsatlar icad eder.

Bir kadının gözleri bu ellere ilişti mi? Artık Şevkiyi dinlemeli... Şevki bir aralık yeni bir apartımana taşınmıştı. Onu çoktanberi görmemiştik.

Bir gün telâş ve heyecan içinde bana geldi:

— Azizim, dedi, öyle bir macera geçiriyorum ki, sorma...

— Tabii bir aşk macerası değil mi?...

— Tabii, tabii... Fakat bu seferki macera pek ateşli... Pek müthiş birşey...

— Anlat bakalım şunu.

Şevki kendisini bir koltuğa attı. Anlatmağa başladı:

— Azizim, yeni apartımana taşındığımı biliyorsun... Yeni evimden son derece memnunum. Etrafında şık, büyük, yeni apartımanlar var.

Bunlardan biri tam benim odamın karşısındadır. Bir gün penceremin önündeki geniş koltukta oturmuş sigaramı tüttürürken bir taraftan da gazetemi okuyordum. Bir aralık gazetenin sahifesini çevirirken gözlerim karşıdaki apartımana ilişti. Duraladım. Çünkü apartmanın açık penceresinde geyet güzel genç bir kadın vardı. İçimden: «İşte, dedim, bir macera başlangıcı...» Genç kadının elinde bir sigara vardı. Benim pençereme doğru bakıp bakıp kırmızı dudakları arasından sigara dumanlarını salıveriyordu.

Kendi kendime: «Bu hareketinin muhakkak bir mânası olacak!... dedim, belki de genç kadın uzaktan benim minimini, beyaz ellerimin güzelliğinin farkına vardı.»

Karşıdaki güzel komşum sigarasını bitirinceye kadar pencerenin önünde durdu. Sigarasından son nefesini çektikten sonra içeriye çekildi.

Bilirsin ki ben böyle meselelerde pek hassas bir adamımdır. Artık ondan sonra beni bir düşüncedir aldı. Aklımda fikrimde hep karşıdaki güzel komşum vardı. Artık, sanki bir miknatısın tesirine kapılmışım gibi pencerenin önünden ayrılamıyordum. Hattâ beni daha iyi görmesi için pencerenin önünde beklemeğe başladım. Aradan yarım saat geçti, geçmedi. Birdenbire gene heyecanlandım. Çünkü karşıdaki pencerede genç kadın gene kendisini göstermişti. Tuhaf şey... Elinde gene bir sigara daha vardı.

Kendimden geçmiş hayran hayran onu seyrediyordum. Bazı kadınlar sigarayı sanayii nefiseden bir iş yapar gibi içiyorlar. İşte bu genç kadın da bunlardan biri idi. Parmakları arasındaki sigarayı ağzına götürüyor, sonra tıpkı deminki benim bulunduğum tarafa doğru dumanlarını savuruyordu.

Artık iyiden iyiye kanaat getirmiştim. Böyle işveli hareketlerle sigara içerek benim alâkamı üzrine çekmek istiyordu. Ona ne derce hayran olduğumu penceremden ufak tefek hareketlerle ihsas etmek istedim. Tuhaf şey!... Bunlara aldırış bile etmedi. Sanki benim yaptıklarımı görmemiş gibi davranıyordu.

Onun dikkatini üzerime çekmek için daha göze çarpacak şeyler yaptım. Lâkin nafile... Güzel komşum hiç o taraflı değildi.

O günü belki on on beş kere pencerenin önüne geldi. Her defasında da elinde bir sigara vardı. Bu sigaraları keyifli keyifli içti, daima da dumanlarını bana doğru savurdu.

O günden sonra hep böyle... Bu hal devam edip gidiyor. Muhakkak ki, bu kadın bana âşık... Çünkü pençere önünde böyle mânalı mânalı sigara içmelere başka ne denilebilir...

Fakat azizim bu işte beni çileden çıkaran şey güzel komşumun hainliği..

Beni çileden çıkartacak bu kadar şey yaptığı halde benim hareketlerime hiç bir mukabelede bulunmaması... Olur şey değil yahu... Bir gün gel de vaziyeti sen de gör.. Olur mu?.

— Peki... dedim.

Ertesi günü Şevki hemen zorla beni evine götürdü. Penceresinin kenarına oturduk. Biraz sonra baktık, karşıdaki apartımanda genç kadın belirdi. Hakikaten çok güzeldi. Şevkinin söylediği gibi elinde gene sigara vardı. Şvkinin pençeresine doğru nazlı nazlı dumanları savurarak sigarayı içiyordu. Arkadaşım:

— Gördün mü? dedi, gördün mü?... Ne dersin buna...

Dudak büktüm:

— Vallahi birşey söyliyemem... Ne bileyim ben?...

O günü Şevki de uzun müddet oturdum. Genç kadın birkaç kere pençerenin önünde sigara içti.

Aradan epey geçti. Ben Şevkinin karşısındaki komşusile tanışmıştım.

Artık onlara gidip geliyordum. Genç kadının ismi Sacide idi. Şık, zarif, ince vücudlü bir kadındı. Şişmanlamaktan çok korkuyordu. Vücudünün güzelliği bozulacak diye ödü patlıyor, yemiyor, içmiyordu. Sıkı surette perhiz ediyordu. Bir gün Sacidenin çok sigara içmesi mvzuu bahsoldu. Genç kadın:

— Ne yapayım? diyordu. çok yemek yemeyim, iştiham kapansın diye çok sigara içiyorum. Kocam darılıyor diye de daima gidip arka odanın pençeresinin önünde sigaramı içiyorum... dedi.

O zaman gülümsedim. Şevki aklıma gelmişti. Böyle kendi kendilerine gelin güvey olan kimbilir ne çok erkek vardır.

Hikmte Fridun Es

RADYO

SALI 19/12/939

12,30 Program ve memleket saat ayarı, 12,35 Ajans ve meteoorloji haberleri, 12,50 Türk müziği: Çalanlar: Reşat Erer, Vecihe, Cevdet Kozan, Kemal Niyazi Seyhun, 1 — Okuyan: Muzaffer İlkar, 1- Nikriz peşrevi, 2- Lemi - Nikriz şarkı: (Yavru gün yanağını aşkın ateşi sandım.), 3- Nikriz şarkı: (Fatma), 4- İzmirli Hayri - Hüzzam şarkı: (Hergün o güzel sahile yalnızca inerdi), 5- Sadettin Kaynak - Hüzzam türkü: (Elif), 6- İzmirli Hayri - Hüseyni türkü: (Cemile kız), 7- Yesari Asım - Hüseyni türkü: (Sarı zanbak), 2 — Okuyan: Mefharet sağnak, 1- Mahmut Celâlettin Pş. - Hüzzam şarkı: (Kerem eyle), 2- Arif bey - Kürdilihicazkâr şarkı: (Bais feganı naleme), 3- Lemi - Muhayyer şarkı: (Gezdim yürüdüm), 13,30-14 Müzik: (Hafif müzik - Pl.)

18 Program, 18,05 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji habreleri, 18,25 Müzik Cazband (Pl.). 18.55 Konuşma (Aile ziraati), 19,10 Türk müziği: Klâsik program Ankara radyosu küme ses ve saz heyeti, idare eden: Mesud Cemil, 19,50 Konuşma (Çocuk terbiyesi), 20,05 Türk müziği: Karışık program, 21 Konser takdimi: Halil Bedi Yönetken tarafından), 21,15 Müzik: Radyo orkestrası: (Şef: Dr. E. Praetorius), 1- Ch. W. Gluck: Alceste operasından uvertür, 2- E. Wolf Ferrari: Divertimento, op 20, 3- Ch. Gounod: Faust operasından balet müziği, 22 Memleket saat ayarı, ajans haberleri, ziraat esham - tahvilât, kambiyo-nukut borsası (fiat), 22,20 Serbes saat, 22,30 Müzik (Operetler - Pl.), 22,55 Müzik Cazband (Pl.), 23,25-23,30 Yarınki program ve kapanış.

Kapalı zarf usuliyle eksiltme ilânı

Edirne Nafia Müdürlüğünden:

İpsala kazasının Sarıca Ali köyünde bulunan bütün yedek aksamile birlikte ekiskavatör makinesinin muhammen bedeli (30000» lira olup kapalı zarf usulile ve yirmi gün müddetle satılığa çıkarılmıştır.

Muvakkat teminat akçesi 2250 liradır.

Makineyi görmek arzu edenler mahallinde görebilirler.

Makineye aid yedek parçalar listesi Edirne Nafıa müdürlüğünde mevcuttur.

Eksiltme 29 kânunuevel 939 tarihine müsadif cuma günü saat 15 de Edirne Nafıa müdürlüğü odasında teşekkül edecek komisyon marifetile yapılacaktır. Talipler eksiltme saatinden bir saat evvel muvakkat teminatlarının vilâyet muhasebe veznesine teslim etmeleri şarttır.

Postada geç kalan mektuplardan dolayı komisyon mes'uliyet kabul etmez. Dellâl ve gazete ilân masrafları müşteriye aittir. «10295»

P. T. T. Umum Müdürlüğünden:

1 — Taahhüdün ademi ifasından dolayı 50.000 adet 2 No. lu fincan açık eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Muhammen bedel «12500» muvakkat teminat «937,5» lira olup eksiltmesi 8 Kânunusani 940 pazartesi günü saat «11» Ankara P. T. T. Umum Müdürlük binasındaki satınalma komisyonunda yapılacaktır.

3 — İstekliler muvakkat teminat makbuz veya banka teminat mektubile kanuni vesikalarını hâmilen mezkûr gün ve saatte o komisyona müracaat edeceklerdir.

4 — Şartnameler Ankarada P. T. T. levazım, İstanbulda P. T. T. levazım ayniyat şubesi müdürlüklerinden bedelsiz olarak verilecektir. (9625) (5960»

Ziraat Vekâletinden

Orak makinesi, Harman makinesi, Traktör ve Bileği makinesi alınacak

1 — Zirai kombinalar kurumu ihtiyacı için orak makinesi, harman makinesi, bileği makinesi ile traktör alınacaktır.

2 — Bu makinelere ait fennî şartnameler zirai kombinalar kurumu müdürlüğünden parasız olarak verilir.

3 — İsteklilerin şartname almak üzere Ankara zirai kombinalar kurumu müdürlüğüne müracaatları. (6351) (10322)

İSLÂM TARİHİNDE

Türk kahramanları

Tefrika No. 4 — *Yazan: İskender Fahreddin*

Kale müdafileri müslümanların çok kuvvetli olduğunu onlara karşı duramıyacaklarını söylüyorlardı

— Bu ne kıyafet, Selman? Neden giydin bu düşman elbisesini?...

Selman çok heyecanlıydı.. kısaca anlattı:

— Mühim bir vazife aldık. Haydi, çabuk ol! Bu gece seninle birlikte gölü geçerek karşı yakaya, papas Fernando'nun oturduğu şatoya tecessüse gideceğiz.

Fatmanın yüzü güldü. Koca ordunun içinde bu işi görmek için Selmanın onu seçmesi elbette böyle bir kahraman kadının gururunu okşıyacaktı. Sadece:

— Tarık'ın bu işten haberi var mı?

Diye sordu. Selman:

— Tarık şimdi beni çağırdı, şatoya gizlice gitmemi emretti. Yanıma bir yardımcı almamı da söyledi. Ben, seni seçtim. Bu işi ikimizden başka kimse bilmiyecek, anladın mı? dedi.

Fatma sonsuz bir sevinç ve heyecan içinde yerinden fırladı:

— Ben de senin gibi mi giyineceğim?

— Evet. O civarda bizi uzaktan gören olursa, kılığımızdan şüphelenmez. Biz de serbesçe işimize bakarız.

— Pekâlâ. Hemen şimdi hazırlanacağım.

Selman tekrar çadırdan çıktı. Dışarıda bekledi. Ve Fatma hazırlandıktan sonra, kimseye görünmeden karargâhtan ayrıldılar.

Fernando'yu ele geçirecekler mi?

Gece yarısı göle atlamışlardı.

İkisi de yüzme biliyordu.

Fatma, Afrika sahillerinde dolaşan bir denizcinin kızıydı. Fatmanın babası öldükten sonra, Tarık onu yanına almıştı. Fatma erkek gibi cesur. atılgan, ölümden yılmaz bir kadındı. Yaşı yirmi beşi bulmuş, fakat o güne kadar kendisine uygun bir erkek bulamadığı için evlenmemişti. Fatma, Tarıkın İspanyaya hareket edeceğini duyunca, bir gece erkek kılığına girerek kafileye karışmış, mücahidlerle birlikte yola çıkmıştı. Fatmayı yolda gören Tarık onu geri çevirmek istemişse de, hem yolun uzunluğu hem de Fatmanın yalvarması Tarıkı bu fikrinden vaz geçirtmiş, Fatma bu suretle İspanyaya kadar Arap mücahidlerile birlikte gelmişti. Fatmanın yollarda bir hayli yararlıkları da görülmüştü.

Gölün karşı yakasındaki muhteşem şatosunda oturarak, bütün İspanyayı buradan idare etmeğe çalışan rahip Fernando çok kurnaz bir adamdı. O, İspanyada kraldan sonra gelen ve her dediğini yaptıran mühim bir şahsiyetti.

Fernando, İspanyayı idare eden (Yediler heyeti)ne:

«Müslümanlar çok yakında Endülüsü terkedip geldikleri yere dönecekler.»

Tarzında bir de teminat vermişti. (Yedi rahipler) Fernandoya güveniyorlardı.

O gece Selman ile Fatma gölde yüze dursunlar.. biz gelelim Fernandonun şatosuna..

Fernando İşbiliye kalesi önünde kime güvenerek oturuyordu?... Ve müslüman ordusunun mühim bir fırkası gölün karşı yakasına geldiği halde, kızıl rahip burada ne cesaretle oturabiliyordu?. Bu hâdise bütün İspanyolların olduğu kadar, müslümanların da gözüne çarpıyordu.

Ferdanonun hususi ve gizli bir ordusu mu vardı? Yoksa, o da kralın beklediği gibi, müslümanlara gökten bir felâket yağmuru inmesini mi bekliyordu?

İşte, papasın çömezlerinden bir başka rahip, Ferdanonun önünde eğilmiş, telâş ve heyecan içinde birşeyler anlatıyordu:

— Bu akşam gökyüzünü kara bulutlar kapladı, sinyor! Umarım ki, sabaha karşı, çoktanberi beklediğimiz «Felâket ve musibet yağmuru» yağacak.. bütün müslümanlar telef olacaktır.

Fernando içinden gülerek, bu riyakâr rahibe sordu:

— İşbiliyeden ne haber var?

— Eskisi gibi, sinyor! Hiç bir tehlike yok.

— Kale kumandanile konuştun mu?

— Konuştum, sinyor! Ve emirlerinizi kendisine tebliğ ettim.

— Askerin bir şeye ihtiyacı yok mu?

— Hayır. Silâhı var.. erzakı var.. fakat..

Çömez rahip ağzının içinde birşeyler geveledi. Cesareti birdenbire kırılmıştı.

Fernando gözlerini açtı:

— Fakat ne var?... Silâh, erzak.. bunlar, bir memleketi müdafaaya kâfi gelmiyor mu?

Papasın cesareti büsbütün kırılmıştı. Fernando, birdenbire korkudan dizlerinin bağı çözülen rahibe bağırmağa başladı:

— Ne oluyorsun? Saran mı tuttu gene?...

— Hayır, hayır.. o kadar mühim birşey değil, sinyor! Herşey var amma, askerimizde cesaret yok.

Rahip herşeyi göze alarak hakikati söyledi:

— Askerimizin cesareti kırılmış, sinyor! Maneviyatı bozuk bir ordu her zaman mağlûp olmağa mahkûmdur. Halbuki, müslümanlar gölü geçip kaleye ve şatoya saldırmağa hazırlanıyorlarmış.

Fernando bu sözleri büyük bir soğukkanlılıkla dinliyordu.

— Cesaretsizlik gösterenlere şiddetli cezalar verilmesini emretmiştim, dedi, bunu kumandana söylemedin mi?

— Söylemez olur mıyım, sinyor? Efendimizin emirlerini her gidişimde aynen tekrarlıyorum. Son defa kumandan bana! «Kalenin zindanlarına attığımız kimselerin sayısı, kaleyi müdafaa edenlerden fazla oldu!» dedi. Görüyorsunz ki, kale kumandanı emirlerinizi derhal ve tamamen tatbik ediyor. Baş kaldıranın hemen başını eziyor. Cesaretsizlik gösterenleri dayakla, açlıkla tedhiş ederek zindanlara atıyor. Fakat, bunu yapmakla beraber, gerek yerlier, gerekse kale müdafileri; müslümanların çok kuvvetli olduğunu, onların karşısında dayanamıyacaklarını söylemekten çekinmiyorlarmış..

Papas Ferdanonun bu haberlere canı sıkılmamasına imkân yoktu. Şiddetle yerinden kalkarak:

— İşbiliyeye yeni ve cesur bir kumandan göndereceğim, dedi, Petro korkaklık gösteriyor. Bir avuç müslümana kuvvetlerimiz yenilemez.

— Petronun yerine kimi göndermek fikrindesiniz. sinyor?

— Henüz düşünmedim. Kral ile görüşmeğe gideceğim. Bu işi bir haftaya kadar bitirmeliyim.

Papas müteredditd ayakta duruyordu.

Şatoda korkunç bir sessizlik vardı:

Fernando sordu:

— Sen ne düşünüyorsun bakalım?

— Kulunuz, Petronun İşbiliyeden kaldırılmasına taraftar değilim. Petro giderse, şehir içinde ihtilâl çıkar. Çünkü, yerlileri, Petro öyle sindirmiştir ki.. yeni gelecek kumandanın orada onun kadar muvaffak olacağını tahmin etmiyorum.

Çömez papas birdenbire ümid verici bir tavırla ilâve etti:

— Göklerin yardımını temin ettiğinizi söylemiştiniz! Bu gece, çoktanberi beklediğimiz bu semavi yardımı göreceğimizi umuyorum, sinyor! Siz ne dersiniz? «Hazreti Mesih» gökten, bizim ne kadar sıkıldığımızı görmüş olsa gerek.

Rahip Fernando İspanyolları (Bugün yardım göreceğiz!) diye kandırmıştı. Halkın ve bilhassa rahiplerin yarısından çoğu buna inanmış görünüyor ve büyük bir sabırsızlık içinde bu mucizeyi bekliyirdu. Hele papas Fernandonun çömezleri bu hezeyanlara tamamile inanmışlardı. Zira, (Hazreti İsa) nın yeryüzünde bir tek mümessili vardı: Fernando.

(Arkası var)

Tuzak içinde Tuzak

Tefrika No. 11 — Nakleden : *(Vâ - Nû)*

Silâhları eşti, şerait eşti. Kendisinin tabanca kullanmak bilgisine diyecek yoktu.

Her ihtimale karşı, silâhını muayene etti. Fevkalâde olduğuna kanaat getirdi.

Hapsedildiği yerde, zavallı Hidayet bu konuşmaları, bu silâh seslerini işitiyor:

— Burhan... Allah aşkına... Vazgeç... Bu işi yapma... - diye yalvarıyordu.

— ...

Kaptan cevap bile vermedi.

Paltosunu çıkardı. Onun da ceketinin üzerinde bir harp madalyası olduğu görülüyordu. İki rakibin, aşk talihleri gibi, - servetleri müstena - hüviyetleri de biribirini hayli andırmaktaydı.

Burhan, elinde silâh, duvara dayandı.

Bekledi.

Şimdi Hidayet, içeride, çılgıncasına bağırıyor; yumruklarile kapıyı gümbürdetiyordu. Çıkardığı velvele denizin uğultusuna karışıyordu. Başka hiç bir ses işitilmiyordu.

İki düşman, biribirlerine bakıyorlardı.

Çeteci dudaklarını ısırdı ve kanattı. Karşısında duran bu adama karşı iki buçuk senedenberi içinde taşıdığı kin, birdenbire müthiş surette kabarıvermişti.

Ah! Onu öldürebilmek... İşte şimdi bu mümkün bir hale gelmişti... Hem de zarurî!...

Burhan ona:

— Hazır mısını? - diye sordu.

Celâl, cevap verdi:

— Haydi!

***

Rakibine evvelden de söylediği gibi, Korsanoğlu Bürhan, İstanbuldan buraya kadar gelirken uzun uzadıya düşünmek vakit ve fırsatını bulmuştu. Yolda, dimağından bin türlü vaziyetin hepsini geçirmişti. Ecdadının bütün yakıcılığı, yıkıcılığı şahsiyetine hâkim olmuştu. Bir tek emel bütün hareketlerini sevk ve idare etmişti: Kan dökmek, gebertmek!

Tapınırcasına sevdiği bu kadının ihaneti onu cidden çileden çıkarmıştı. Fakat korsan kaleye yaklaştıkça, bu ilk his ve arzular yerine tahsilli, gün görmüş bir adamın zekâsı, mukabakemesi kaim olmuştu.

Esasen hizmetçi Zübeydenin verdiği malûmat tam değildi ki... Gittiği yerde ne gibi bir vaziyetle karşılaşacağını bilemiyordu. Onun için soğukkanlılığına hâkim olarak icabına göre davranmanın daha mukul ve mantıkî olacağına karar verdi. Kaptanlık mesleğinde, her türlü ihtimallere karşı nasıl rotalar çizerse burada da aynini yapmıştı.

Kasabaya geldiği vakit, ilk gayreti kendini göstermemek olmuştu. Zira burada kendisini tanıyorlardı. Ne yapacağını henüz tafsilâtile tesbit etmemesine rağmen her şeyden evvel, hareketlerini gizli tutmak mecburiyetinde olduğunu biliyordu ve ona göre davranıyordu. Kalabalık yerlerden geçerken, boyuna atkısile iyice yüzünü sarmış, kendini göstermemişti.

Kasabadan Korsankayaya kadar gelmek için de bir sandala binmesi lâzımgelmişti. Pek yakın köylerden birine arabayla gitmiş, oradaki evlerden sonuncusunun kapısını çalmıştı. Burası, ender temizlikte bir avlusu olan evdi ki, biraz ötesinde balık ağları asılmış duruyordu.

Korsanoğlu açılan kapının eşiğinde belirince, kırk yaşlarında kadar bir kadınla karşılaştı. Elinde süpürge olan bu temiz halli balıkçı karısı, hele eskiden çok güzel olan bir insanmış belli. Şimdi de tabiî cazibesinin mühim bir kısmını hâlâ kaybetmemişti.

— A... Siz misiniz, Burhan beyefendi? - diye şaşırıverdi.

— Evet... Benim ya...

— Vallahi geleceğinizi bilmiyorduk.

— Kara Yusuf evde değil mi?

— Kasabaya indi beyefendi... Balını satmağa gitti.

— Sonra ne yapacak?

— Dönecek... Fakat bilirsiniz ya: Saati malûm olmaz!

— Sarhoş olup bir yerde yıkılmasın da...

Ev sahibesi:

« — Vallahi bilinmez ki...» mânasına gelen bir harekette bulundu.

Kara Yusuf, aldığı parayı rakıya çeviren ayyaşlardandı. Rasladığı her meyhaneye burnunu daldırdığı için, burnu da kıpkırmızı kesilmişti.

Kadın:

— Kendisile bir işiniz mi vardı? - diye sordu.

Kaptan, orada bulduğu iskemlelerden birine çöktü. Diğer köylü evlerile kıyas edilmiyecek derecede muntazam bir yerdi burası. Tahtalar gıcır gıcır silinmişti. Her yerde bir intizam göze çarpıyordu. Bürhan kendini sevdiği, sempatik bir muhitte hissetti.

Kara Yusufun karısı süpürgeyi bir yana bırakmıştı. Doğuşundan zarif bir el hareketile, beyaz baş örtüsünü düzeltti. Eli belinde, dudaklarında bir tebessüm, yolcunun karşısında durdu; sırtını duvara dayadı.

— Hangi rüzgârlar attı da böyle birdenbire geliverdiniz, vallahi merak ettim, beyefendi.

— Fena rüzgâr.

— Hayrola... Ne var?... Aman beni korkutmayın beyefendim...

— Halimden de bir fevkalâdelik anlaşılmıyor mu?

— Sahi... Nasıl oldu da bunu birdenbire farkedemedim? ...Çok üzüldüğünüz belli.

— Evet Pervinciğim...

— Halbuki beyefendiciğim, sizin, Allah ömürler versin, hayatta bir şeyiniz eksik değil... Siz mesud olmıyacaksınız da kim olacak?...

— Hakkın var... Amma...

Kara Yusufun Pervin, kaşlarını çattı. Kaptanın hakikaten müthiş bir hali vardı.

Yaklaşarak:

— Neniz var, efendiciğim? - diye sordu.

— Evvelâ acım... Bana yiyecek bir şey ver, bakalım...

Kadın hayrette kaldı. Böyle bir beyefendi! Âdî bir rençber gibi aç olabilsin!...

Bürhan:

(Arkası var)

Asipirol Necati yerli Aspirin değildir. Esası haricden getirilmiş, tablet şekline konmuş ve Avrupa mamulâtının fevkindedir. **Bahçekapı Salih Necati**

İlk dolu kumbarayı Bankaya götürürken duyduğunuz sevinç ilk mahsulü taşırken duyduğunuz sevinçten çok daha tatlıdır.

Türkiye Cümhuriyeti Ziraat Bankası para biriktirenlere her yıl kur'a ile 28.800 lira ikramiye veriyor.

Para biriktirirken zengin olabilirsiniz.

Keşideler 1 Eylûl, 1 Birincikânun, 1 Mart, 1 Haziran tarihlerindedir.

İkramiyelerin listesi:

4	tane	1000 Lira
4	»	500 »
4	»	250 »
40	»	100 »
100	»	50 »
120	»	40 »
160	»	20 »

Kur'aya ancak 50 lira biriktirmiş olanlar girebilir. Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenler ikramiyelerini % 20 fazlasiyle alırlar.

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Tesviyeci, Tornacı, Frezeci ve Demirci alınacaktır

Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Fabrikalarımızda çalıştırılmak üzere iyi tesviyeci, tornacı, frezeci ve demirci alınacaktır. İsteklilerin imtihanları yapılmak üzere Kırıkkale Gurup müdürlüğü ile Ankara, İzmir ve Zeytinburnu silâh fabrikalarımız müdürlüklerinden birine müracaatları. (10429)

Belediye Sular İdaresinden

1 — İdaremiz için bir Desinatör alınacaktır.

2 — Talipler arasında 2/1/940 salı günü saat onda müsabaka imtihanı yapılacaktır. Bu imtihanda en iyi muvaffak olanlar arasında baş desinatörlük için ayrıca bir imtihan yapılacaktır.

3 — Verilecek aylık ücret tahsil derecesine göre Barem kanunu hükümleri dahilinde tesbit edilecektir.

4 — İmtihana girmek isteyenlerin 29/12/939 cuma günü saat 17 ye kadar bonservis ve tahsil vesikalarile birlikte Taksimde Sıraservilerdeki idare merkezinde yazı işlerine müracaat etmeleri. (10469)

VİROZA

PATI KULLANINIZ

Her türlü yanıkları, kan çıbanlarını, meme iltihaplarını ve çatlakları, koltuk altı çıbanlarını, dolama, akneler, ergenlikler, traş yaraları, çocukların ve büyüklerin her türlü deri iltihaplarına ve erken ve en emin tedavi eder. VİROZA mikrobun yaşamasına mâni olur.

Sahibi: Necmeddin Sadak Umumi neşriyat müdürü: Şevket Rado

BULMACAMIZ

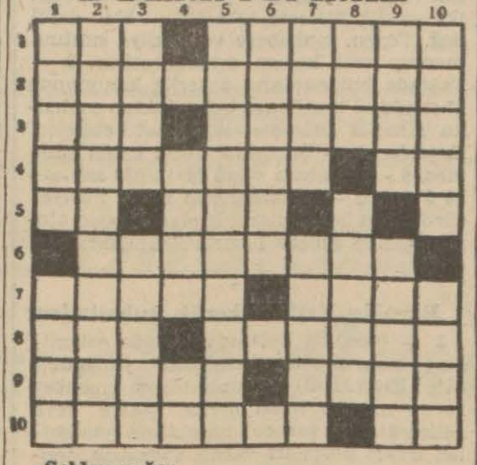

Soldan sağa:

1 — Vermek - Huy.
2 — Dağılabilen bir şeyin en büyük kısmı.
3 — Başına «Ş» gelirse lâtife olur - Rakseden.
4 — Mırıltı yapma - Tersi bir sayıdır.
5 — Erkek - Başına «M» gelirse bir ağaç olur.
6 — Davet tezkeresi.
7 — Derman - Desise.
8 — Barsaklar - Yardımcı.
9 — Bir kadın ismi - Şaibe.
10 — Zerettikçe - İlâve.

Yukarıdan aşağı:

1 — Dikme - Salata nevinden bir ot.
2 — Tıkırtı yapmak.
3 — Eserler - Akideler.
4 — Bulgar parası - Fiat.
5 — Sakal kazımak.
6 — Kısırlık.
7 — Ağlama - Müzayede edilen bir şeyi talibine verme.
8 — İptida - Tersi küçük damarcıklardır.
9 — Meydan - Başına «M» gelirse kraliçe olur.
10 — Bir kadın kumaşı - Tersi köpeklere musallat olan bir haşeredir.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:

1 — Amsterdam, 2 — Şairlerden, 3 — İzzet, Elçi, 4 — Rie, İntiha, 5 - Ed, Boncuk, 6 — Teke, Noel, 7 — Şor, Notrak, 8 — Eliboş, Ata, 9 — Faz, Tuli, 10 — İn, Tamamen.

Yukarıdan aşağı:

1 — Aşiretşefi, 2 — Mazide olan, 3 — Size, Kriz, 4 — Tre, 5 — Eltib, Nota, 6 — Re, Nonoşum, 8 — Dretnot, La, 8 — Adliceraim, 9 — Meçhulât, 10 — Niâk, Karn.

Ordu Malûller Birliği İstanbul şubesinden:

Ordu malüller birliği İstanbul şubesi 26/12/939 tarihinde İstanbul vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdarın himayesinde Beyoğlunda, Fransız tiyatrosunda bir müsamere verecektir. Şehir armonisinin, konservatuvar profesörlerinin, Şehir tiyatrosu sanatkârlarının iştirak edeceği bu müsamereye sayın halkımızın alâka göstermelerini bekleriz.

Alaturka ve alafranga Mükemmel

Yemek, Tatlı

(Pastalar Kitabı)

Yazan: *Fahriye Nedim*

BOĞAZ DERDİ

Bugün ne pişirelim? diye düşünmeyin, yeni çıkan bu kitapta her keseye uygun yemeklerin tarifi vardır.

Fiati: 100, cildlisi 125 kuruş

Satış Yeri:

İstanbul İNKILÂP KİTABEVİ

Dr. İhsan Sami

ÖKSÜRÜK ŞURUBU

Öksürük ve nefes darlığı, boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâçtır.

Herkes kullanabilir.

DÜZELTME

Gazetemizin 16/12/939 tarih ve 7598 numaralı nüshasının dördüncü sahifesinde çıkan Fatih sulh ikinci hukuk mahkemesi satış memurluğunun ilânında Samatyada Sancaktar Hayreddin mahallesinin Kocamustafa caddesinde eski 301 yeni 251 olarak çıkmış ise de yeni 257 olacağı düzeltilir.

ZAYİ — Kartal (5) numara motosiklet ehliyetnamesini motosiklet ve şahsıma aid muayene cüzdanlarımla beraber kaybettim, yenilerini alacağımdan hükmü yoktur.

Kadıköy Halidağa No. 13 Masis

ZAYİ — İstanbul Emniyet müdürlüğü dördüncü şubeden aldığım ikamet tezkerem Ayaspaşada mezarlık sokağında 45 numaralı Sarafidis apartımandaki yangınında yandığından yenisini alacağımdan eskisinin değeri yoktur.

Beyoğlu Yeniçarşı caddesi 74 No.

Salvator Androviç

Göz Mütehassısı

Dr. Şükrü Ertan

(Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. No. 5 doktor Osman Şerafeddin apartımanı)

Telefon: 22566

Lokmanhekim

(Dr. HAFIZ CEMAL)

Dahiliye mütehassısı

Divanyolu 104

Muayene saatleri Pazar hariç her gün 2,5-6 Salı, Cumartesi 9,5-12 fukaraya T. 22398

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

KATRANLI ŞOSA İNŞAATI İLÂNI

Türkiye Demir Ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Müdürlüğünden:

Muhammen bedeli 65,000 lira olup 4300 metre Tülü haiz katranlı Şosanın fennî ve umumî şartname mucibince vahidi fiatla inşası Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları müessesesi tarafından münakasaya konmuştur. Evrak bedelsiz olarak Karabükte müessese inşaat müdürlüğünden, Ankarada Sümerbank Umumî Müdürlüğü muamelât servisinden ve İstanbulda Sümerbank Şubesinden alınabilir. Tekliflerin en geçe 22/12/939 günü saat 12 ye kadar Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları müessesesi inşaat müdürlüğüne gelmiş bulunması şarttır. Postada vaki olabilecek gecikmeler kabul edilemez.

Açık eksiltme ilânı

Ankara Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Direktörlüğünden

4/1/1940 perşembe günü saat 14 de Ankara Mektepler muhasebeciliğinde toplanacak olan açık eksiltme komisyonunda fakültenin 51 erkek yatılı talebesi için fakültede mevcut nümunelere göre kumaş alınacaktır. Nümuneleri görmek isteyenlerin fakülte hesap memurluğuna müracaatları.

Muvakat teminat 32 liradır.

İsteklilerin aynı gün ve saatte Mektepler muhasebeciliğinde müteşekkil eksiltme komisyonuna gelmeleri ilân olunur. «10464»

Kızılay Cemiyeti

Umumî Merkezinden:

Elbiselik ve Paltoluk kumaş

(4650) metre elbiselik ve (3565) metre paltoluk kumaş eksiltme suretile münakasaya konulmuş olduğundan taliplerin nümuneleri görmek üzere her gün Yenipostane civarında Mimar Vedad caddesinde (Kızılay) hanında Kızılay deposu direktörlüğüne müracaatları ve eksiltmeye iştirak için de 27/12/939 çarşamba günü saat 14 de bu müdürlükte hazır bulunmaları ilân olunur.

Tiftik ve Yapağı ihracatcıları Birliğinden:

Ellerinde tiftik ve yapağı ihracat vesikasını hâmil bulunanların bu kerre teşekkül etmiş olan tiftik ve yapağı ihracatçıları birliği kâtibi umumiliğine müracaat ederek kayıd muamelelerini 31/12/939 tarihine kadar yaptırmaları.

Vilâyet ve ihraç limanlarında bulunan ve ihracat vesikasını hâmil olarak meşgul olanların dahi 31/1/940 tarihine kadar Birlik Kâtibi Umumiliğine müracaat ederek kayıdlarını yaptırmaları aksi takdirde ihracat yapabilmelerine imkânı kanuni bulunmadığı ilân olunur. «10497»

Açık Eksiltme ilânı

Ankara Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Direktörlüğünden

4/1/940 perşembe günü saat 15 de Ankara mektepler muhasebeciliğinde toplanacak olan eksiltme komisyonunda fakültenin 51 erkek yatılı talebesi için imal ettirilecek elbiselerin imaliyesi eksiltmesi yapılacaktır.

Şartnameyi görmek isteyenlrin Fakülte hesap memurluğuna müracaatları. Muvakkat teminat 54 liradır.

İsteklilerin aynı günde mektepler muhasebeciliğine gelmeleri ilân olunur.

(6463) (10465)

İSTANBULDA HAVAGAZI ve ELEKTRİK

ve teşebbüsatı sınaiye Türk anonim şirketi

Mühim ilân

İstanbulda Havagazı ve Elektrik ve Teşebbüsatı Sınaiye Türk Anonim Şirketi, memurlarının 1939 senesine ait «yeşil» renkli hüviyet kartlarının 1 İkincikânun 1940 dan itibaren iptal edilerek 1940 senesi için muteber olmak üzere «sarı» rnkte kartlarla değiştirileceğini sayın müşterilerine arzeder.

Bu kartların baş tarafına Şirketin unvanı olan «İstanbulda Havagazı ve Elektrik ve Teşebbüsatı Sınaiye Türk Anonim Şirketi» yazılıdır.

Yukarıda gösterilen evsafa uygun olmıyan kartlar sahte addedilmeli ve hamilleri polise haber verilmelidir.

Şirket müşterilerinin bu ilâna riayet etmelerinden çıkabilecek neticelerin mes'uliyetini kabul etmiyeceğini şimdiden beyan eyler.

MÜDÜRİYET

Emniyet Müdürlüğünden:

Müdüriyet Hizmet otomobili ile motosikletlerde kullanılmak üzere alınmasına ihtiyaç görülen azı 10000 çoğu 15000 litre benzin açık eksiltme suretile alınacaktır. Eksiltme 5/1/940 cuma günü saat 15 de yapılacaktır. Benzin'in tamamının muhammen kıymeti 2550 liradır. Muvakkat teminat 191 lira 25 kuruştur. Taliplerin aynı gün ve saatte müdüriyetimiz binasında kurulu komisyona şartnameyi görmek için de Ş. 3. müdürlüğüne müracaatları. (10188)

Yavrunuz, Saadetinizdir...

Onun gürbüz ve sıhhatli yetişmesi; tabiatın tıpkı bir yavru gibi sinesinde yetiştirdiği saf ve normal gıda ile mümkündür. Her anne tabiatın insanlara bahşettiği bu kudret güzelliğinden istifadeyi geri bırakmamalıdır.

ÇAPA MARKA

Müstahzaratında bu hassa tamamen mevcuttur.

Beşiktaş ÇAPAMARKA Tarihi tesisi 1915

Öksürenlere: **Katran Hakkı Ekrem Hakkı Katran pastilleri** de vardır

Fatih askerlik şubesinden:

Askere davet

1 — Şimdiye kadar hiç askerlik etmemiş cezalı, cezasız tebdil havası hitam bulan ve geçen celplerde sevk artığı bırakılan iki senelik hizmete tabi 316 — 334 dahil doğ. Topçu, muhabere ve nakliye sınıfına mensup erat hemen sevkedilecektir. 2 — Taşrada bulunanların askerlik kanununun 47 maddesi mucibince bulundukları mahallin askerlik şubesine müracaat etmeleri lâzımdır. 3 — Bu celpte bedel kabul edilmez, 4 - Toplanma günü 26/12/939 salı saat 9 dur, 5 — Mükelleflerin nüfus hüviyet cüzdanları beraberlerinde olarak tayin olunan günde şubede hazır bulunmaları ilân olunur.

***

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden:

1 — Şubemiz halkından henüz askerliğini (muvazzaflık hizmetini) yapmamış 316 : 334 (dahil) doğumlu topçu, muhabere ve nakliye erleri derhal askere sevk edileceğinden şubece namlarına gönderilen davet puslaları varsın varmasın, toplanma gününde şubede bulunmaları. 2 — Yukarıda yazılı doğum ve sınıflardan hava tebdilli bulunan ve müddeti dolanlar muayeneye sevk edileceğinden, toplanma gününü beklemeden şubeye müracaatları. 3 — Bu celpte nakdi bedel kabul dilmiyecektir. 4 — Toplanma günü 26 Birincikânun 939 sabahıdır. Çağırılan bu eratın o gün nüfus hüviyet cüzdanları ile birlikte şubeye gelmeleri ilân olunur.

***

Eminönü Askerlik Şubesinden:

1 — Şimdiye kadar hiç askerlik yapmamış cezalı ve cezasız olan muhabere sınıfından 316 ilâ 334 dahil doğumlular nakliye sınıfından 316 ilâ 334 dahil doğumlular sevk olunacaklarından toplanma günü olan 26/12/939 salı günü saat 9 da şubede bulunmaları. 2 — Şimdiye kadar her ne sebeple olursa olsun şubeye müracaat etmemiş bakaya kalan san'atkâr erattan 316 ilâ 334 dahil doğumlu gayri müslim eratın da hiç vakit geçirmeden hemen şubeye müracaatları. 3 — Bu erattan taşrada bulunanların da bulundukları yerin askerlik şubesine hemen müracaat etmeleri ilân olunur.

MAJİK SAÇ EKSİRİ

Saçlarınızı dökülmekten, kepeklenmekten korumak için muhakkak Majik saç eksirini kullanınız. Derhal tesirini görürsünüz. Saçları büyütür, köklere yeni hayat verir. Bir tecrübeden sonra neticeye hayret edeceksiniz.

Dişleri sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa niçin fırçalamak lâzım?

Çünkü bir defa dişler hariçten alınan mikroplara karşı müdafaasızdır, saniyen ağızdaki «salya» denilen mayide milyonlarca mikrop doludur.

Salyada bulunan Lüab dişlerin en birinci düşmanıdır; dişlere yapışarak yosun peyda eder. Mineleri aşındırır, yavaş yavaş dişleri ve kökleri çürütür, diş etlerinde iltihaplar peyda olur. Dişlere yapışan yemek artıkları ve ecnebi maddeler de temizlenmezse birer mikrop yuvası haline gelir. Eğer dişler muntazaman ve günde en az 3 kere «Radyolin» le fırçalanmadığı takdirde çok çabuk mahvolmağa mahkûmdur.

RADYOLİN

ile sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa dişlerinizi fırçalayınız.

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma Nevralji, Kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

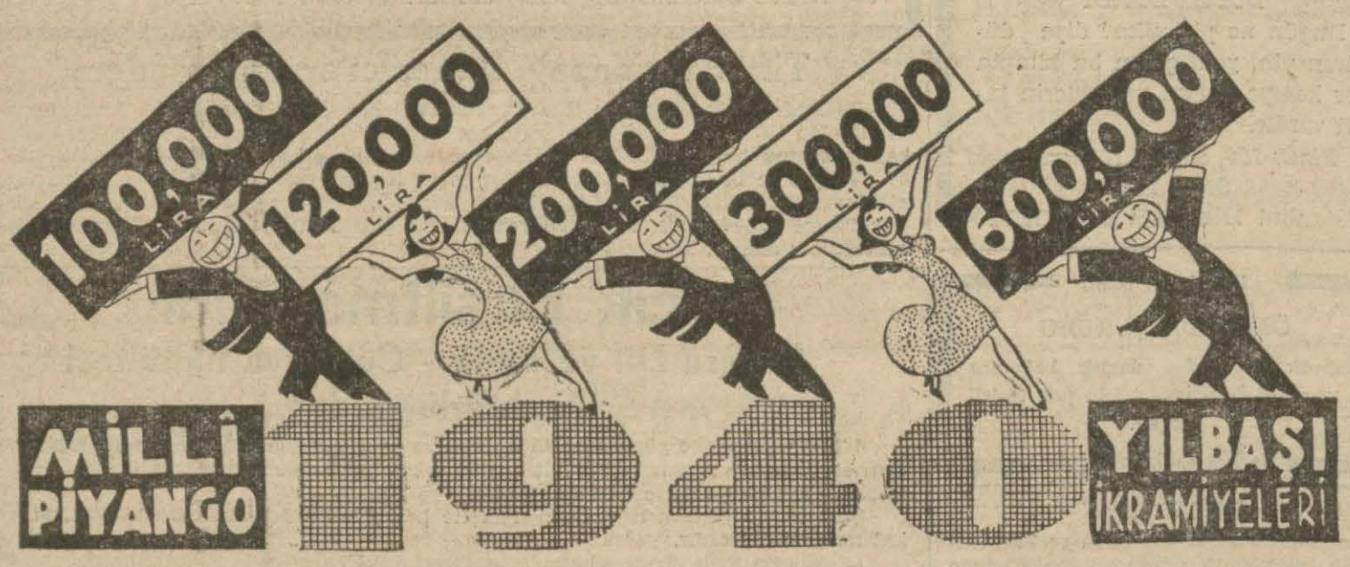

163 senelik bir Türk Ticarethanesi olan

HACI BEKİR

Bütün mamulâtının nefasetile

Dünyanın her köşesine nam vermiştir.

ALİ MUHİDDIN HACI BEKİR

Merkezi: Bahçekapı, Şubeleri, Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy.

Bir kamyon ve bir kapalı kamyonet alınacaktır

Malatyada teslim edilmek üzere evsaf ve fiatlarını 15 kânunusaniye kadar

MALATYA BEZ ve İPLİK FABRİKASI

Türk Anonim Şirketine bildirmeleri.

TÜRK TİCARET BANKASI A. Ş.

KURULUŞ TARİHİ: 1919

Tamamen yatırılmış sermayesi: **T. L. 2.200.000**

Merkezi: ANKARA

Dahilde ve hariçte muhabirleri vardır. Her nevi Banka muâmeleleri.
Her ayın birinde faizleri ödenen kuponlu vadeli mevduat.

İdhalatcı tüccarların dikkat nazarına

İngiltere sanayi âleminden celbedilecek her türlü inşaat ve teknik malzeme siparişi için Galatada Osmanlı Bankası karşısında Çınar hanında 3 üncü kattaki idarehanemize müracaat edilmesi tavsiye ederiz.

Telefon: 43898

Fikri Tevfik Kardeş

Otomobil ve Makinist okulu

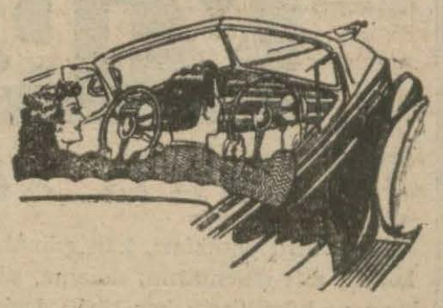

ŞOFÖRLERE: Yeni ders devresi 12 ikincikânun 1940 ta açılacaktır. Müddeti 3 aydır. Motör, otomobil ve montaj derslerile çift idareli otomobillerde verilen direksiyon talimleri 50 liradır.

Anadoludan gelenlerin devreyi bitirinceye kadar yapacakları masraf, okul ücretile beraber 125 lirayı geçmez. Kayıd muamelesine başlanmıştır. Program isteyiniz. Müracaat saatleri: 14 - 18.

AMATÖRLERE: Ehliyetname almak istiyen amatörler için bir defalık «deneme» dersi konulmuştur. Bu bir ders, otomobil kullanmak istiyenlere, bu işin ne kadar çabuk ve kolay başarılacağı hakkında tam bir fikir vermektedir.

TAKSİM - STADYOM Telefon: 80259